

Högskolerankingen 2008

FOTO: LENNART PERLENHEM

Förord

Kvaliteten i den högre utbildningen och forskningen är direkt avgörande för företagets konkurrenskraft. Det är bakgrunden till Sydsvenska Industri- och Handelskammarens engagemang i utbildningsfrågor. Företagen måste kunna rekrytera kvalificerad och välutbildad arbetskraft och ta del av den forskning som bedrivs. Med dessa behov som utgångspunkt har Handelskammaren tagit fram en modell för att mäta hur de svenska lärosätena presterar. En modell utgör aldrig en absolut sanning utan rankingens främsta funktion är att ligga till grund för en diskussion kring kvaliteten vid högskolor och universitet samt förutsättningarna för den högre utbildningen och forskningen.

När rankingen publicerades för första gången 2006 visade den sig vara tämligen kontroversiell. Fortfarande är det på många håll känsligt att mäta hur lärosäten presterar och i synnerhet att jämföra dessa prestationer. De flesta företrädare för universitet och högskolor har dock studerat rankingen med intresse och velat föra en konstruktiv dialog, vilket vi varmt välkomnat. Lärosäten som är öppna för synpunkter, och kan använda denna i en process för att utveckla sin verksamhet, är sannolikt bättre rustade för att möta de växande kraven från företag, studenter, personal och övriga samhället. Detta innebär att de hävdar sig bättre i konkurrensen.

Vi är glada att kunna notera att det skett en viktig förändring i den svenska högskoledebatten sedan vi publicerade vår ranking för första gången. Allt fler talar om vikten av att mäta och utvärdera kvaliteten hos de svenska lärosäten samtidigt som regeringen har gett Högskoleverket i uppdrag att titta närmare på frågan om ranking. Detta är en sund och naturlig utveckling, som främjar förbättringsarbetet på högskolor och universitet. Det är dessutom mycket viktigt för studenterna. Står man inför sitt livs kanske viktigaste investering har man rätt att kunna jämföra hur olika lärosäten presterar.

Handelskammaren vill tacka de externa granskare som med värdefulla synpunkter säkerställt relevansen i modellen. Granskningsgruppen har bestått av personer med mångårig erfarenhet av högskolor och universitet i södra Sverige ur olika aspekter. Vi vill även tacka de högskoleföreträdare som bidragit med konstruktiva synpunkter på modellen.

Malmö oktober 2008

Henrik Andersson
Chef Information & Analys

Innehållsförteckning

Sammanfattning och slutsatser	5
De sydsvenska lärosätena	8
Lunds universitet	10
Växjö universitet	12
Högskolan i Halmstad	14
Blekinge Tekniska Högskola	16
Malmö Högskola	18
Högskolan i Kalmar	20
Högskolan Kristianstad	22
Sveriges lantbruksuniversitet	24
Metod och modell	26
Frågor och svar om modellen.	29
Bilaga 1 Diagram över samtliga lärosäten.	31
Bilaga 2 Datablad för 2007.	41
Bilaga 3 Känslighetsanalys	45

Sammanfattning och slutsatser

Årets Högskoleranking toppas liksom tidigare år av Karolinska institutet, följt av Sveriges lantbruksuniversitet och Handelshögskolan i Stockholm. De åtta främsta lärosätena har varit de samma under hela mätperioden 2002–2007. Ny bland de tio främsta är Högskolan i Skövde som tagit stora kliv uppåt i rankingen de senaste åren, från plats 17 för två år sedan till en imponerande nionde plats i år. Även Luleå Tekniska Universitet placerar sig på topp-10 efter att ha avancerat från plats 13 förra året.

Tabell 1 **Topplistan över Sveriges lärosäten 2007.**

Placering, Lärosäte, (placering 2006)	Värde
1. Karolinska institutet (1)	147
2. Sveriges lantbruksuniversitet (2)	129
3. Handelshögskolan i Stockholm (3)	124
4. Kungliga tekniska högskolan (4)	117
5. Chalmers tekniska högskola (5)	117
6. Lunds universitet (7)	112
7. Uppsala universitet (6)	111
8. Linköpings universitet (8)	102
9. Högskolan i Skövde (14)	101
10. Luleå tekniska universitet (13)	98
11. Högskolan i Jönköping (10)	96
12. Växjö universitet (18)	95
13. Umeå universitet (12)	94
14. Göteborgs universitet (9)	92
15. Stockholms universitet (15)	91
16. Högskolan Dalarna (19)	85
17. Karlstads universitet (24)	84
18. Högskolan i Halmstad (17)	84
19. Blekinge tekniska högskola (27)	84
20. Södertörns högskola (22)	81
21. Malmö högskola (23)	80
22. Högskolan i Kalmar (20)	80
23. Mälardalens högskola (21)	80
24. Högskolan i Borås (11)	80
25. Högskolan Kristianstad (16)	79
26. Högskolan Väst (28)	77
27. Mittuniversitetet (26)	75
28. Örebro universitet (25)	74
29. Högskolan i Gävle (29)	69
30. Högskolan på Gotland (30)	54

Modellen är konstruerad utifrån ett genomsnittligt indexvärde för hela Sverige på 100. Ett sammanlagt värde på över 100 innebär att lärosätet ligger över riksgenomsnittet. De lärosäten som i tabellen ovan får samma poäng har rangordnats utifrån första decimalen i varje lärosätes totala poäng.

Två viktiga faktorer

Två faktorer framstår som centrala för ett framgångsrikt lärosäte:

- **Specialisering.** De fem högst rankade lärosätena är ämnesmässigt specialiserade med fokus på medicin, lantbruk, ekonomi eller teknik.
- **Självständighet.** Samtliga tre lärosäten i undersökningen som har enskild huvudman i stället för staten hamnar bland de elva högst rankade.

Resultatet ger stöd för att regeringens högskolepolitik bör inriktas på:

- **Finansieringssystemet.** Finansieringen bör tydligare kopplas till kvaliteten på lärosätet. Finansieringssystemet bör förändras för att i högre grad än i dag uppmuntra specialisering och profilering. En mindre andel av finansieringen bör därför vara knuten till antalet studenter, och en högre andel tilldelas i form av basanslag.
- **Självständighet.** Oavsett hur huvudmannaskapet organiseras bör de svenska lärosätena ges en högre grad av handlingsfrihet. Det gäller bland annat frågor som organisation och möjligheterna att bygga upp och förvalta ett eget kapital. Statens styrning bör inriktas på att omfatta resurstilldelning, kvalitetsmätning och rättssäkerhet för studenterna. Det kan också vara motiverat att ställa frågan om staten alltid är den mest lämpliga huvudmannen för högre lärosäten.
- **Resurserna.** Den kraftiga utbyggnad av det svenska högskolesystemet som skett sedan början av 1990-talet har inte följts av motsvarande resursökning. Detta har inneburit en urholkning av resurserna per student. Samtidigt är resurstilldelningen för respektive lärosäte kopplad till studentgenomströmningen. Sammantaget skapar detta en uppenbar risk att utbildningens innehåll och kvalitet blir lidande samtidigt som det ställs (för) låga krav på studenterna. För att säkra kvaliteten är det därför viktigt att regeringen ökar resurserna till lärosätena.

Resultatet leder också till ett antal slutsatser för lärosätenas del:

- **Samverkan.** Det finns en stor outnyttjad potential i samverkan mellan lärosäten likväl som mellan lärosäten och näringsliv. I synnerhet mindre lärosäten har mycket att vinna på samarbeten både inom utbildning och forskning med andra lärosäten. En ökad samverkan innebär bättre använda resurser och ger samtidigt möjlighet för mindre lärosäten att gemensamt skapa den kritiska massa som behövs för framgångsrik forskning inom ett specifikt område. Samarbetet mellan lärosäten och omgivande näringsliv är centralt för den regionala kunskapsutvecklingen och tillväxten, men också för lärosätenas möjlighet att koppla samman teori och praktik.
- **Specialisering.** Alla kan inte vara bra på allt. Många svenska lärosäten bedriver idag utbildning och forskning inom många områden. Samtidigt är svårigheterna för ett mindre lärosäte att upprätthålla en jämn och hög kvalitet över ett brett spektra av ämnen uppenbara. Situationen är delvis ett resultat av ett finansieringssystem som premierat kvantitet framför kvalitet. För att säkerställa att den utbildning och forskning som bedrivs är konkurrenskraftig krävs ökad specialisering där lärosäten inriktar sina resurser på ett mindre antal områden där de har möjlighet att få internationellt genomslag.
- **Studentattraktiviteten.** Det är viktigt att lärosätena arbetar offensivt för att höja studentattraktiviteten och därmed skapa högre kvalitet i verksamheten. Ett högt söktryck borgar för att de antagna studenterna har högre motivation och kapacitet för sina studier, något som dels leder till att studenterna tar sig igenom

utbildningen snabbare, dels till att svårighetsnivån i den pedagogiska verksamheten kan höjas. Studentattraktiviteten är en kombination av lärosätets varumärke och studentortens attraktivitet. Det är därför viktigt att det finns en väl fungerande dialog mellan högskolan, kommunen och andra intressenter.

De sydsvenska lärosätena

Som företrädare för de sydsvenska företagen ligger Sydsvenska Industri- och Handelskammarens fokus särskilt på de lärosäten som finns i södra Sverige.

Årets Högskoleranking visar glädjande nog att flera av de sydsvenska lärosätena utvecklats positivt sedan förra året. Lunds universitet fortsätter att vara nummer ett i Sydsverige och tar i år ett kliv upp från plats 7 till plats 6.

Lunds universitet har under hela mätperioden haft en konkurrenskraft som överstiger riket generellt, och får i år värde 112. Växjö universitet har utvecklats starkt under perioden och når värde 95 och en 12:e plats. Högskolan i Halmstad, Blekinge Tekniska Högskola, Malmö Högskola, Högskolan i Kalmar och Högskolan Kristianstad ligger relativt tätt samlade med mellan 84 och 79 poäng. Det stora antalet lärosäten som uppnår runt 80 poäng innebär att placeringen för dessa varierar från plats 18 för Högskolan i Halmstad till plats 25 för Högskolan Kristianstad. Konkurrensen bland det stora antal lärosäten som ligger runt 80 poäng innebär också att små ändringar i någon parameter får stort genomslag på rankinglistan.

För Sydsveriges del är det särskilt glädjande att både Växjö universitet och Blekinge Tekniska Högskola klättrar i rankingen. Något mera bekymmersamt är att det endast är Lunds universitet som återfinns bland topp-10 i rankinglistan. Lunds universitet är dessutom det enda sydsvenska lärosäte som uppnår ett värde över riksgenomsnittet.

Modellen

Den statistiska modell som Högskolerankingens bygger på mäter varje lärosäte på åtta områden (för en mera utförlig beskrivning av modellen, se avsnittet *Metod och modell*).

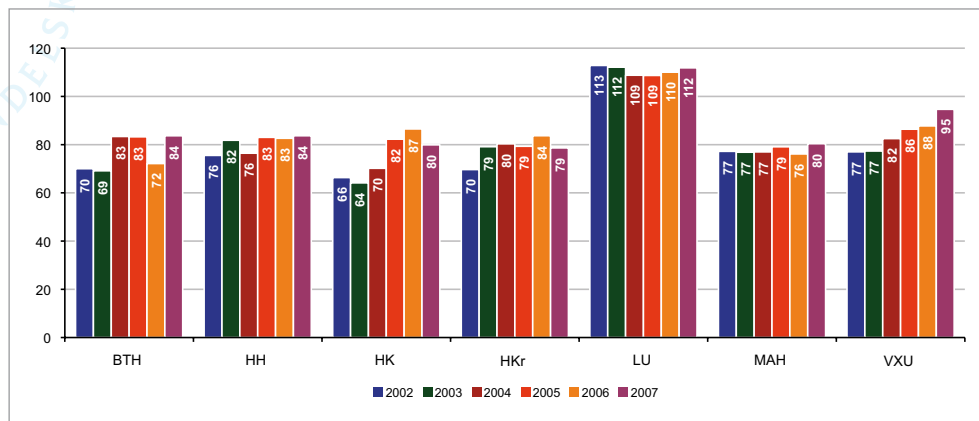
1. Effektivitet i grundutbildning
2. Studentattraktivitet
3. Pedagogiska resurser
4. Lärarkvalifikationer
5. Internationellt utbyte
6. Attraktiv forskning för företag
7. Effektivitet i forskarutbildning
8. Forskningsproduktivitet

Resultatet för varje område vägs sedan samman till ett värde för hela lärosätet. Modellen relaterar därefter lärosätena till riket som helhet, vilket ges indexvärde 100. Eftersom alla lärosäten relateras på samma sätt, genererar modellen en rangordning mellan högskolorna och universiteten i riket. Mätningarna har gjorts sedan 2002, vilket gör det möjligt att följa utvecklingen på varje lärosäte för perioden 2002–2007.

Data till modellen kommer från officiell statistik som alla har tillgång till. De statistiska uppgifterna kommer framför allt från Högskoleverket och Verket för högskoleservice. Data om antal publicerade vetenskapliga artiklar har sammanställts av Danmarks Tekniska Universitets Promotion Centre.

De sydsvenska lärosätena

Som företrädare för de sydsvenska företagen ligger Sydsvenska Industri- och Handelskammarens fokus naturligen på de lärosäten som finns i södra Sverige¹. Nedanstående bild visar de sydsvenska lärosätenas utveckling över perioden 2002–2007.

Figur 1. Utvecklingen för de sydsvenska lärosätena under perioden 2002–2007².

I tabell 2 visas de sydsvenska universitetens och högskolornas placering under perioden 2002–2007. Beroende på att många lärosäten får liknande poängantal kan placeringen variera relativt sett mer än poängvärdet.

Tabell 2. De sydsvenska lärosätenas placering 2002–2007.

Lärosäte	Placering					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
LU	7	7	7	7	7	6
VXU	19	19	22	19	18	12
HH	20	16	14	16	17	18
BTH	24	27	20	20	27	19
MAH	18	20	26	25	23	21
HK	30	29	29	21	20	22
HKr	26	18	16	22	16	25

Högskolorna och universiteten är olika framgångsrika inom olika områden. I tabellen nedan listas de olika lärosätenas placering relativt varandra på de olika parametrarna. Exempelvis rankas Högskolan i Kalmar högst vad gäller forskningsproduktivitet, Lunds universitet är tvåa och Högskolan Kristianstad kommer på tredje plats.

¹ Sveriges Lantbruksuniversitet har endast ungefär en fjärdedel av sin verksamhet i Alnarp i Skåne och finns inte med i sammanställningen över de sydsvenska lärosätena. Däremot har SLU fått ett eget avsnitt i slutet av detta kapitel.

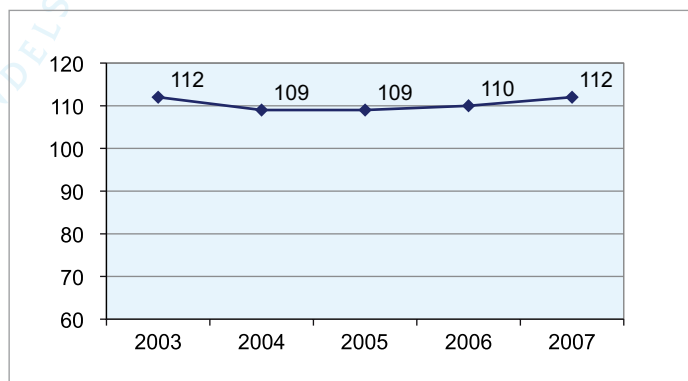
² BTH=Blekinge Tekniska Högskola, HH=Högskolan i Halmstad, HK=Högskolan i Kalmar, HKr=Högskolan Kristianstad, LU=Lunds universitet, MAH=Malmö högskola, VXU=Växjö universitet

Tabell 3. Inbördes rangordning mellan de sydsvenska lärosätena för de olika parametrarna.

	LU	VXU	BTH	HK	MaH	HH	HKr
Oviktat värde per lärosäte	1	2	4	6	5	3	7
Effektivitet i grundutbildning	3	1	7	5	4	6	2
Studentattraktivitet	3	1	2	7	4	6	5
Pedagogiska resurser	1	3	5	2	3	7	6
Lärarkvalifikationer	1	2	6	7	3	4	4
Attraktiv forskning för företag	1	7	5	4	3	2	6
Effektivitet i forskarutbildning	2	3	1	5	4	–	–
Forskningsproduktivitet	2	6	7	1	4	5	3
Internationellt utbyte	2	1	4	7	6	3	5

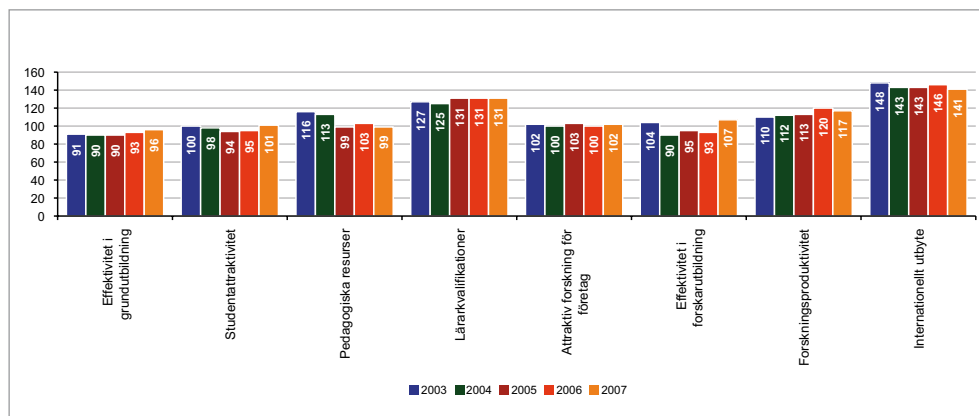
Lunds universitet 112 poäng plats 6

Lunds universitet har under hela mätperioden legat stabilt en bit över riksgenomsnittet och värdena för 2007 visar på en ökning från 110 till 112. Detta ger en förstaplats bland de sydsvenska lärosätena och en sjätteplats för hela riket. Lund är dessutom det enda av de sydsvenska lärosätena som placerar sig över riksgenomsnittet.

Figur 2. Lunds universitets samlade värde över perioden 2003–2007.

Sedan 2006 har Lund gått fram på fyra av åtta parametrar: effektivitet i grundutbildning, studentattraktivitet, attraktiv forskning för företag samt effektivitet i forskarutbildning. Jämfört med förra året kan en negativ utveckling konstateras på tre parametrar: pedagogiska resurser, forskningsproduktivitet och internationellt utbyte.

Figur 3. Lunds universitets värden för åtta parametrar.

Det är glädjande att Lunds universitet efter stigande värde under flera år nu för första gången når över index 100 på parametern studentattraktivitet. Möjligen är det den svåra bostadssituationen för studenter i Lund som drar ner värdet på ett i grunden starkt varumärke.

Även om parametern effektivitet i grundutbildningen noterar en förbättring är det oroande att ett så väletablerat och stort universitet inte kommer upp i riksgenomsnittet. Effektivitet i grundutbildning har legat på ett indexvärde mellan 90 och 96 sedan mätserien startade. Den strategiska plan för åren 2007–2011 som universitetet antagit som sitt överordnande och styrande dokument nämner överhuvudtaget inte faktorer som genomströmning och effektivitet i grund- och forskarutbildningen, vilket ter sig något anmärkningsvärt.

FOTO: MIKAEL RISEDAL

Högst värden noterar Lund för parametrarna lärarkvalifikationer och internationellt utbyte, två områden som också prioriteras och lyfts fram i universitetets strategiska plan. Att ett stort lärosäte om Lunds universitet förmår att på en aggregerad nivå ligga så högt på området lärarkvalifikationer är imponerande. Av samtliga lärosäten är det endast Handelshögskolan i Stockholm som har ett högre värde på denna variabel.

Lunds höga mätvärde bekräftas i den utvärdering av den egna forskningskvaliteten som universitetet låtit göra. Där får flera forskningsområden omdömet högsta internationella standard. Utöver det mycket positiva och glädjande resultatet av utvärderingen, borde det faktum att Lunds universitet på eget initiativ genomfört en så omfattande oberoende utvärdering sin forskning väcka intresse hos övriga svenska lärosäten.

Högskolerankingen inspirerade Lunds tekniska högskola (LTH) att använda modellen för att göra en separat utvärdering av den egna fakulteten för 2006. När motsvarande siffror räknades fram för LTH placerade sig fakulteten på tredje plats i landet.

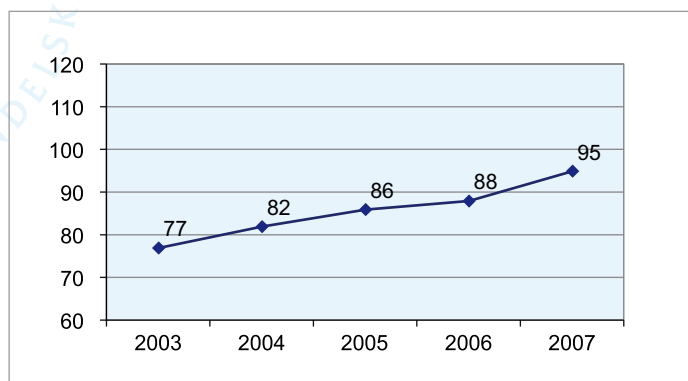
Handelskammaren menar

- *Lunds universitets höga värde på parametern lärarkvalifikationer imponerar och bör kunna tjäna som inspiration för andra lärosäten.*
- *Forskningsproduktivitet och internationellt utbyte är framgångsrika områden där Lunds universitet bör verka för att behålla sin position.*
- *Studentattraktiviteten och varumärket Lunds universitet kan inte tas för givet. De förbättrade ansökningssiffrorna innebär att de senaste årens negativa trend är bruten men Lunds universitet bör tillsammans med Lunds kommun även fortsättningsvis agera för att förbättra detta område.*

Hemsida: www.lu.se

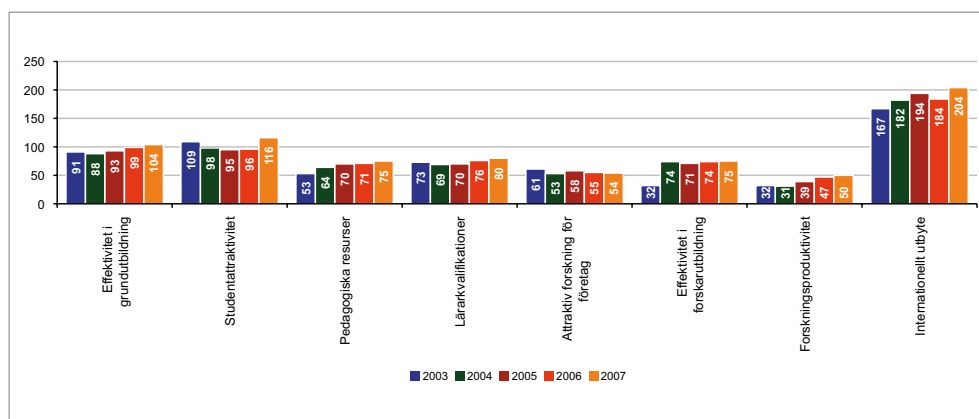
Växjö universitet 95 poäng plats 12

Växjö universitet får ett totalt indexvärde om 95, och höjer sitt värde för fjärde året i rad. I förra årets ranking var värdet 88. Växjö hamnar därmed på en andra plats bland de sydsvenska lärosätena och en 12:e plats i riket.

Figur 4. Växjö universitets samlade värde över perioden 2003–2007.

Växjö går i år fram på sju av åtta parametrar. Effektivitet i grundutbildningen och studentattraktivitet får för första gången ett värde över 100. Växjö karakteriseras i mätningen av en ganska ojämn profil där värdet 204 på parametern internationellt utbyte hör till mätningens högsta, samtidigt som värdet 54 på attraktiv forskning för företag är mätningens näst lägsta i den parametern.

Figur 5. Växjö universitets värden för åtta parametrar.

Även forskningsproduktivitet har ett påfallande lågt värde (50). Det fortsatt låga mätvärdet kan möjligen delvis förklaras av att Växjö har sin ämnesmässiga tyngdpunkt inom ämnen som traditionellt sett genererar färre vetenskapliga artiklar av den typ som tillgängliga databaser mäter. Även när det gäller parametern effektivitet i forskarutbildningen har Växjö en bit kvar till riksgenomsnittet.

Desto mer problematiskt är att Växjö universitet hör till de lärosäten i landet som har lägst andel externfinansierad forskning, endast 28 procent jämfört med ett genomsnitt för riket på 53 procent. I sin utvecklingsplan för 2005–2008 anger universitetet målsättningen att den externa forskningen ska öka till minst 50 procent av de totala intäkterna till forskning och forskarutbildning. Värdet på parametern attraktiv forskning för företag har trots

detta legat konstant kring 55 under mätperioden, d v s långt under riksgenomsnittet. Sedan förra året har andelen externfinansierad forskning till och med sjunkit med en procentenhet.

Internationellt utbyte är Växjös i särklass starkaste område. Denna tydliga profil som ett internationellt inriktat universitet har Växjö genom målmedvetet arbete skapat på egen hand, utan de fördelar av långa traditioner eller geografisk placering som många andra lärosäten har.

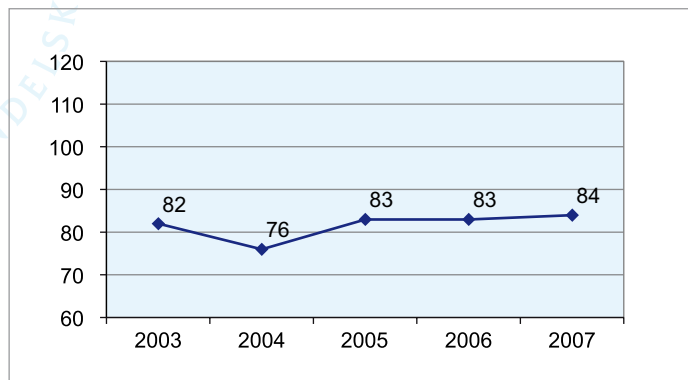
Handelskammaren menar

- *Universitetets internationella profil är en stor tillgång och styrka som måste fortsätta vårdas. Växjö borde kunna tjäna som förebild för andra högskolor och universitet som önskar öka sitt internationella utbyte. Det är samtidigt viktigt att Växjö verkar för ett omfattande internationellt utbyte även på post doc nivå och inom forskningsprojekt.*
- *Den låga externa forskningsfinansieringen är ett misslyckande som måste åtgärdas. Universitetet har självt satt 50 % som mål för 2008 men kommer i mätningen för 2007 inte ens upp i 30 %.*
- *Den pågående fusionen med Högskolan i Kalmar till det nya Linnéuniversitet är ett modernt och modigt beslut där det nya universitetet kommer att bidra till att stärka kvalitet, attraktionskraft och utvecklingspotential för både Växjö och Kalmar.*

Hemsida: www.vxu.se

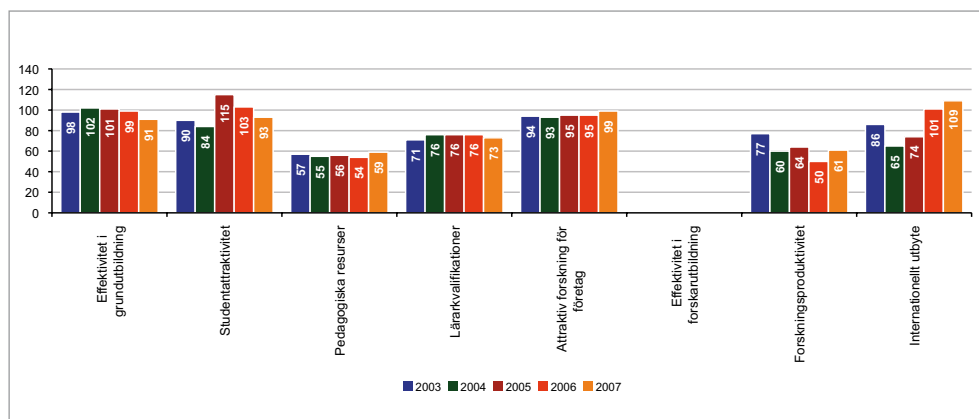
Högskolan i Halmstad 84 poäng plats 18

Högskolan i Halmstad får ett sammanlagt indexvärde på 84 och har en svag uppåtgående trend sett över hela mätperioden. Halmstad placerar sig som trea bland de sydsvenska lärosätena och på plats 18 i den landsomfattande rankingen.

Figur 6. Högskolan i Halmstads samlade värde över perioden 2003–2007.

Den största förändringen jämfört med fjolårets mätning är en tydlig förbättring på parametern internationellt utbyte. Där ligger mätvärdet nu strax över index. Internationellt utbyte är också den enda av sju parametrar där Halmstad rankas över riksgenomsnittet.³

Figur 7. Högskolan i Halmstads värden för sju parametrar.

Den parameter där Halmstad får lägst värde är pedagogiska resurser där högskolan, liksom förra året, uppnår lägst värde av samtliga sydsvenska lärosäten (59). En av förklaringarna till denna låga siffra ska sannolikt sökas i den förhållandevis stora andelen utbildningar som traditionellt har en lägre lärartäthet.

Indexvärdet för parametern forskningsproduktivitet har i år stigit och ligger på en nivå fullt i paritet med övriga mindre högskolor.

³ Eftersom Högskolan i Halmstad inte har behörighet att examinera sina forskarstuderande mäts inte parametern effektivitet i forskning.

Högskolans tydliga betoning på utveckling av varor och tjänster samt verksamhetsförändringar skapar en bra grogrund för företagsnära forskning. Forskningen på Högskolan i Halmstad är attraktiv för företagen, och når i årets mätning upp till just under riksgenomsnittet. Halmstad har i sitt visionsdokument angett att dess utbildning och forskning ska präglas av nära samverkan med det omgivande samhället.

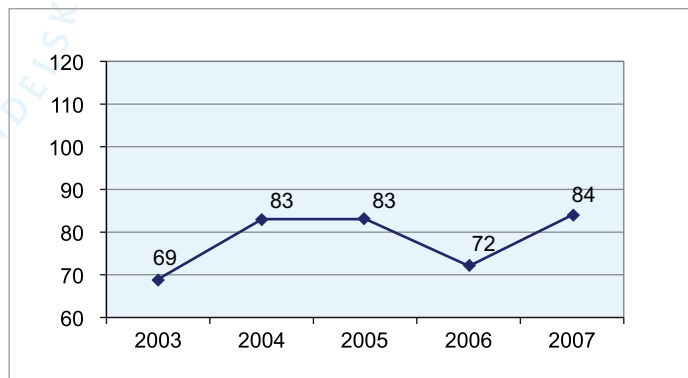
Handelskammaren menar

- Halmstad ingår sedan förra året tillsammans med högskolorna i Jönköping, Borås, Skövde och Högskolan Väst i ett samarbete inom vetenskapsområdet humaniora och samhällsvetenskap med syfte att ge större volym och högre kvalitet på forskar- och masterutbildningar. Handelskammaren välkomnar detta som ett viktigt instrument för att säkra och ytterligare stärka kvaliteten hos Högskolan i Halmstad.
- Det låga måtvärdet för pedagogiska resurser sticker ut i Halmstads resultat. Detta är något högskolan bör uppmärksamma.
- Högskolan i Halmstad är en av få högskolor som nämner vikten av genomströmning i forskarutbildningen i sitt visionsdokument, vilket Handelskammaren välkomnar.

Hemsida: www.hh.se

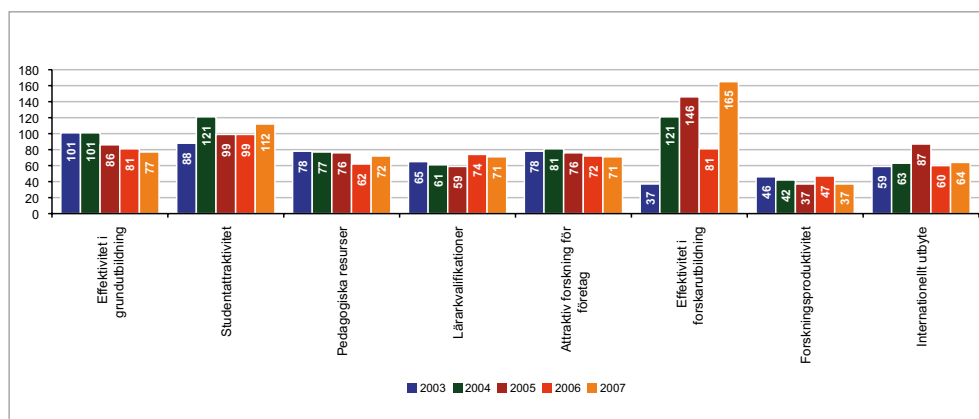
Blekinge Tekniska Högskola 84 poäng plats 19

Blekinge Tekniska Högskola tar i årets mätning ett stort kliv uppåt i rankingen. Från plats 27 till plats 19. Indexvärdet har ökat med tolv enheter från 72 till 84 och BTH är därmed tillbaka på den nivå man befann sig på 2004 och 2005.

Figur 8. Blekinge Tekniska Högskolas samlade värde över perioden 2003–2007

Det är i första hand en kraftig uppgång för parametern effektivitet i forskarutbildning som ligger bakom årets ökade indexvärde. Även värdet på studentattraktivitet fortsätter att ligga över riksgenomsnittet och ökar i år till 112. Andra parametrar där Blekinge Tekniska Högskola går fram är pedagogiska resurser och internationellt utbyte. På båda dessa har BTH dock en bit kvar till riksgenomsnittet.

Figur 9. Blekinge Tekniska Högskolas värden för åtta parametrar.

Det är särskilt glädjande att den tidigare vikande trenden för pedagogiska resurser nu tycks ha brutits och att värdet i år ökar från 62 till 72.

BTH visar dessvärre för fjärde mätningen i rad fallande värden för parametern effektivitet i grundutbildning och noterar i år indexvärde 77, en bra bit under riksgenomsnittet. Kanske kan det förklaras av att BTH har en förhållandevis hög andel studenter som studerar på distans via Internet, vilket brukar innebära en något lägre genomströmning.

Sitt lägsta värde får BTH på parametern forskningsproduktivitet som befinner sig på ett så lågt värde som 37, klart lägst i Sydsverige. Enligt Högskoleverket är BTH däremot en av Sveriges ledande högskolor när det gäller kommersialisering av forskningsresultat.

FOTO: BLEKINGE TEKNISKA HÖGSKOLA

Förra årets fall i parametern effektivitet i forskarutbildning har i år vänts till en stor ökning. Den stora fluktuationen i BTH:s värden på denna parameter kan förklaras av att högskolans forskning är förhållandevis liten i absoluta tal och att mindre förändringar därför slår kraftigt igenom i statistiken. Potentialen i BTH:s forskarutbildning bekräftas av att högskolan tidigare i år utsågs till bäst i landet när Högskoleverket undersökte kvaliteten hos landets forskarutbildningar (Doktorandspegel 2008).

Den negativa trenden för parametern attraktiv forskning för företag både bekymrar och förvånar något. BTH har av allt att döma en stor potential för att attrahera externa forskningsmedel inom områden som till exempel tillämpad IT.

BTH:s internationella utbyte präglas av en kraftig obalans mellan inresande och utresande studenter. Under 2007 noterades endast 17 studenter som utresande från BTH medan antalet inresande var 166.

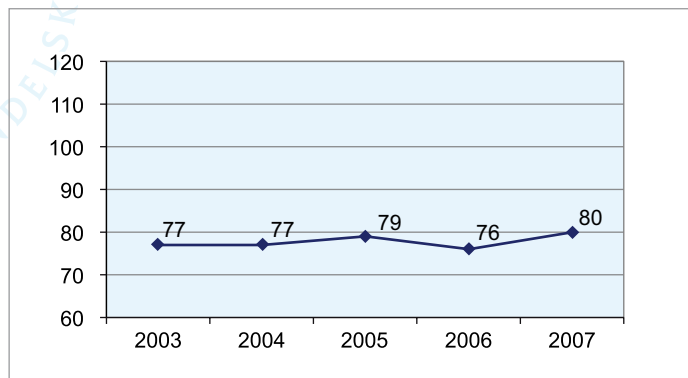
Handelskammaren menar

- *BTH:s offensiva och intensiva arbete för att marknadsföra högskolan har gett resultat i en hög attraktivitet för studenterna. Detta arbete bör föras vidare genom ett fortsatt stärkande av varumärket BTH.*
- *BTH bör fortsätta sin ambition att profilera högskolan inom ett antal utvalda områden. En tydlig profilering är centralt för högskolans fortsatta kvalitetsarbete. Att BTH utsetts till en av tre så kallade KK-miljöer i Sverige innebär en unik möjlighet för BTH att ytterligare stärka sin profilering.*
- *BTH:s profilering mot tillämpad IT bör innebära en stor potential att öka andelen externfinansierad forskning*

Hemsida: www.bth.se

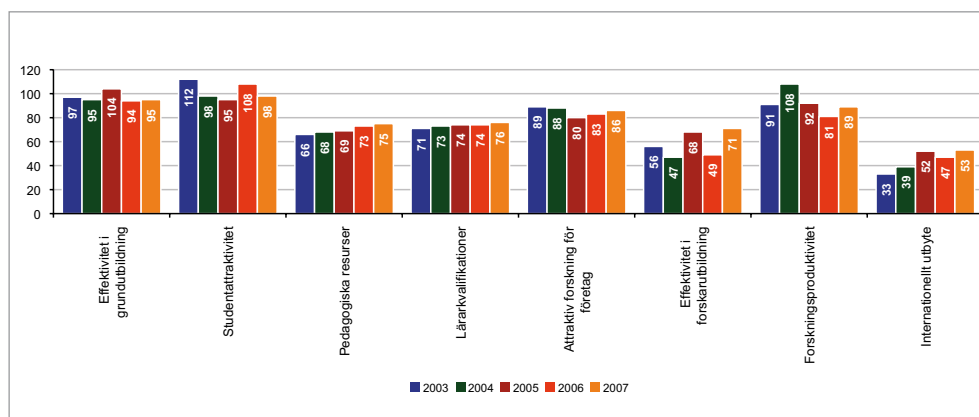
Malmö Högskola 80 poäng plats 21

Malmö Högskola ökar sitt indexvärde till 80 och visar en stabil och svagt positiv tendens sett över hela mätperioden 2003–2007. Indexvärdet 80 ger Malmö Högskola en femteplats i Sydsverige och en 21:a plats i riket.

Figur 10. Malmö Högskolas samlade värde över perioden 2003–2007.

Malmö visar positiv utveckling på sju av de åtta parametrarna. Särskilt glädjande är att de två centrala områdena pedagogiska resurser och lärarkvalifikationer visar en stadigt stigande kurva. Sitt högsta värde har Malmö Högskola på området studentattraktivitet (98) medan det lägsta återfinns för parametern internationellt utbyte (53).

Figur 11. Malmö Högskolas värden för åtta parametrar.

På området effektivitet i forskarutbildning visar Malmö högskola på en imponerande stigning, från 49 till 71. Även för parametern forskningsproduktivitet märks en tydlig uppgång. En av förklaringarna till att ökningen kommer nu är troligen att Malmö liksom flera andra yngre högskolor har en viss eftersläpning innan satsningar på forskningsområdet resulterar i publicerade artiklar och disputerade forskare.

Det är glädjande att notera Malmös stadigt stigande kurva för parametern attraktiv forskning för företag där värdet ökar för tredje året i rad. Malmö högskola bedriver ett målmedvetet arbete för att stärka samverkan med det omgivande näringslivet. Tidigare i år utsågs Malmö högskola av Högskoleverket till ett av de fyra lärosäten i landet som har haft den bästa utvecklingen vad gäller samverkan med omvärlden inom området "kun-

FOTO: MALMÖ HÖGSKOLA

skapsutveckling och tillväxt”. Ett exempel på hur Malmö högskola på ett enkelt men konkret och effektivt sätt stärkt sin samverkan är initiativet *Forum för samverkan – Best practice*.

Det internationella utbytet fortsätter vara förvånande lågt med det måttliga värdet 53. Det faktum att Malmö är en relativt nystartad högskola torde innebära att det internationella utbytet utvecklas med en viss eftersläpning. Inte desto mindre är det bekymmersamt att Malmö noteras för ett så lågt värde på denna parameter.

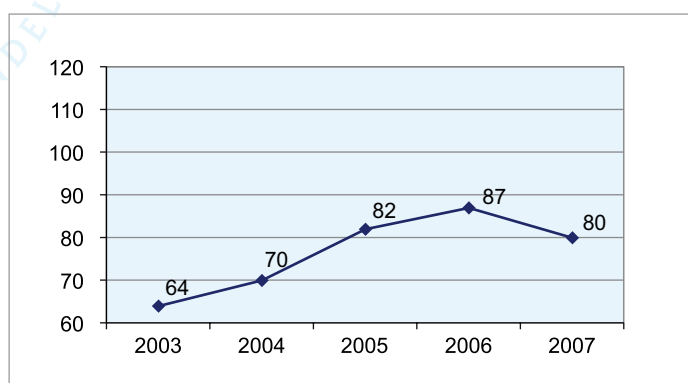
Handelskammaren menar

- Det är positivt att parametrarna lärarkvalifikationer och pedagogiska resurser visar en stadig ökning, även om det är en bit kvar till riksgenomsnittet.
- Det blygsamma internationella utbytet oroar och är ett område där Malmö högskola bör vidta åtgärder.
- Det är glädjande att notera Malmö högskolas framsteg på området Attraktiv forskning för företag. Det aktiva arbete som bedrivs för att stärka högskolans samverkan bör ge goda möjligheter att fortsätta att förbättra denna parameter.

Hemsida: www.mah.se

Högskolan i Kalmar 80 poäng plats 22

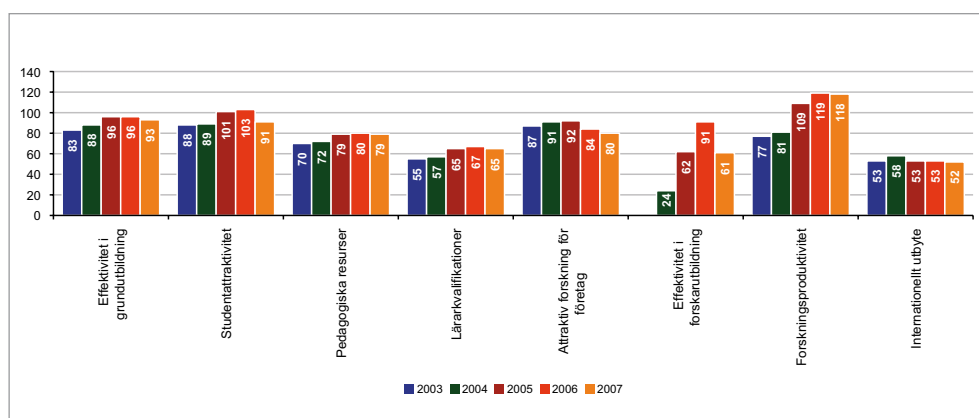
Efter att i flera år ha haft en stadigt stigande kurva noterar faller Högskolan i Kalmar i årets mätning tillbaka och når ett sammanlagt indexvärde på 80. Därmed placerar sig Kalmar på en sjätte plats bland de sydsvenska lärosätena och på 22:a plats i hela Sverige. Sett över tiden förefaller Högskolan i Kalmar nu ha stabiliserat sig på en påtagligt högre nivå än vid mätningarnas början.

Figur 12. Högskolan i Kalmars samlade värde över perioden 2003–2007.

Högskolan i Kalmar får i årets mätning lägre värden på samtliga åtta parametrar. Den största förändringen sker för parametern effektivitet i forskarutbildning där förra årets kraftiga uppgång i år förbyts i motsvarande tillbakagång. En sådan utveckling är dock inte ovanligt bland de mindre högskolorna där det totala antalet forskarstuderande ofta ligger under 100. En liten förändring i antalet examinerade forskarstuderande ger därför förhållandevis stort genomslag i statistiken.

Högskolan i Kalmar ligger för tredje året i rad tydligt över riksgenomsnittet på parametern forskningsproduktivitet, vilket är imponerande för en högskola av Kalmars storlek.

Figur 13. Högskolan i Kalmars värden för åtta parametrar.

På området studentattraktivitet noterar Kalmar en tydlig tillbakagång med över tio enheter från 103 till 91. Ett annat område där tillbakagången är iögonfallande är attraktiv forskning för företag visar som för tredje året i rad har ett försvagat värde och i år noteras för måttliga 80.

Det internationella utbytet är även i år Kalmars svagaste parameter. Indexvärdet 53 från förra årets mätning har minskat till 52. Kalmar har idag över 100 utbytesavtal med utländska högskolor och universitet vilket borde borge för att potentialen för ett utökat internationellt utbyte finns.

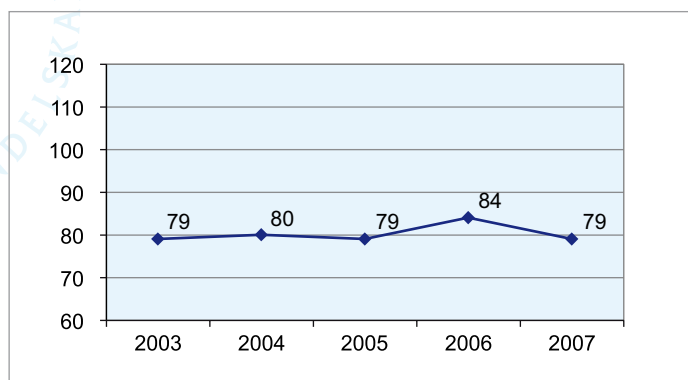
Handelskammaren menar

- *Det är oroväckande att andelen extern finansiering fortsätter att minska. Orsakerna till detta bör analyseras vidare.*
- *Det fortsatt låga internationella utbytet bekymrar, i synnerhet med den profil mot Östersjön som högskolan etablerat. Högskolan bör agera för att öka både antalet utresande och inresande studenter.*
- *Den pågående fusionen med Växjö universitet till det nya Linnéuniversitet är ett modernt och modigt beslut där det nya universitetet kommer att bidra till att stärka kvalitet, attraktionskraft och utvecklingspotential för både Växjö och Kalmar.*

Hemsida: www.hik.se

Högskolan Kristianstad 79 poäng plats 25

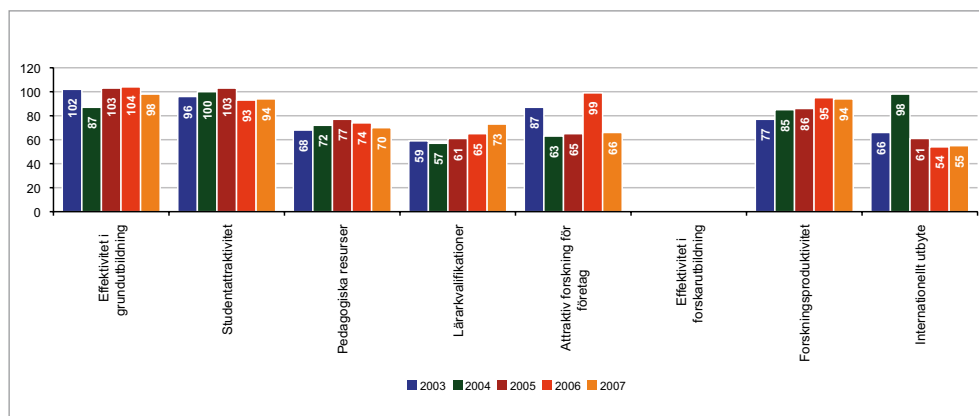
Högskolan i Kristianstad går tillbaka i årets mätning. Med ett sammanlagt indexvärde på 79 placerar sig högskolan som sju i Sydsverige och som nr 25 i riket.

Figur 14. Högskolan Kristianstads samlade värde över perioden 2003–2007.

Det är i första hand ett stort tapp på området attraktiv forskning för företag som ligger bakom årets tillbakagång. Andelen extern finansiering har fallit tillbaka sedan förra årets höga värde och ligger nu på oroande låga 35 procent. Övriga parametrar är förhållandevis stabila för Kristianstads del.

Sitt högsta värde har Högskolan Kristianstad på området effektivitet i grundutbildningen som dock noterar en tillbakagång jämfört med tidigare år. Det höga värdet för effektivitet i grundutbildningen är särskilt positivt eftersom Kristianstad samtidigt ligger i topp i landet när det gäller att rekrytera studenter med arbetarbakgrund.

Figur 15. Högskolan Kristianstads värden för sju parametrar⁴.

Tillbakagången för parametern attraktiv forskning för företag är bekymmersam särskilt i ljuset av Kristianstads profilering på området samverkan med samhället. Kristianstads satsning på att införa s k verksamhetsförlagd utbildning i samtliga program är också en innovativ åtgärd som bör uppmärksammas och följas upp.

⁴ Högskolan Kristianstad har ingen examinationsrätt för forskarstuderande och indikatorn effektivitet i forskarutbildning används därför inte.

Ett positivt exempel på Högskolan i Kristianstads samverkansarbete är det samarbete som inletts med Lunds universitet för att etablera en gemensam lärarutbildning med inriktning mot grundskolans senare del och gymnasieskolan.

Högskolan i Kristianstad har i sin strategi fram till 2012 formulerat att: "Högskolans vision är att utbilda Sveriges mest anställningsbara studenter." Trots flera konkreta initiativ på området indikerar Högskoleverkets senaste rapport om svenska studenter etablering på arbetsmarknaden (2007:52R) att Kristianstad har en bit kvar på vägen mot denna vision. I rapporten hamnar Kristianstad i mitten bland de svenska lärosätena.

Det är glädjande att Kristianstad för fjärde året i rad noterar en ökning på parametern lärarkvalifikationer.

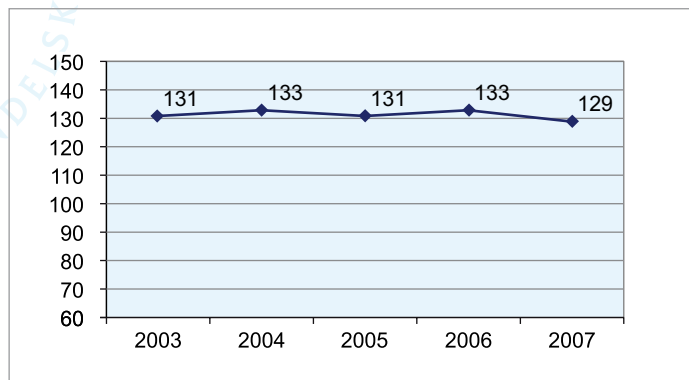
Internationellt utbyte är den parameter där Högskolan i Kristianstad noteras för sitt lägsta värde. Det internationella utbytet minskar för fjärde året i rad och är nu nere på det oroväckande låga värdet 55.

Handelskammaren menar

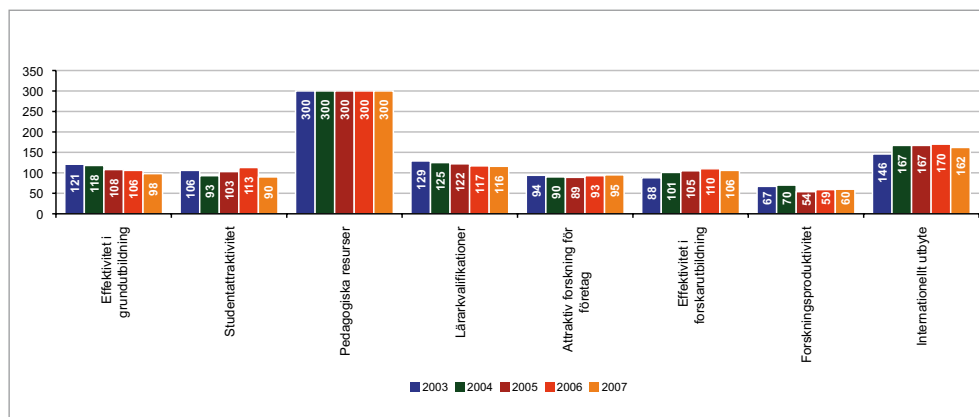
- Högskolans tydliga fokus på arbetsmarknaden är positivt. Det får dock inte innebära att det internationella utbytet hamnar i skymundan. Det är förståeligt att den mindre högskolan fokuserar på att etablera kontakter med närområdet, men internationella kontakter är ett måste för den långsiktiga visionen.
- Den höga genomströmningstakten som uppmätts för Kristianstad är positiv och något att ta tillvara på, liksom initiativet att införa s k verksamhetsförlagd utbildning och högskolans ansträngningar för en breddad rekrytering. Det är dock samtidigt viktigt att högskolan är vaksam för att garantera att en hög genomströmning inte sker till priset av sänkta krav på studenternas resultat.
- Kristianstads värde på parametern lärarkvalifikationer visar på en positiv utveckling men fortsätter att ligga relativt lågt. Högskolan bör därför fortsätta att verka för en höjning av andelen disputerade lärare.

Sveriges lantbruksuniversitet 129 poäng plats 2

Sveriges lantbruksuniversitet, som har cirka en fjärdedel av sin verksamhet förlagd till skånska Alnarp, har legat stabilt på en andraplats under hela mätperioden. I årets mätning hamnar SLU på indexvärdet 129.

Figur 16. Sveriges lantbruksuniversitets samlade värde över perioden 2003-2007.

Figur 17. Sveriges lantbruksuniversitets värden för åtta parametrar.

En av förklaringarna till att SLU placerar sig så högt är det höga värde som alltsedan mätningens början uppmäts på parametern pedagogiska resurser.

Det höga totalresultatet till trots, är det något oroväckande att notera att SLU i årets mätning hamnar under värdet 100 på så många som fyra av de åtta variablerna. Sedan förra mätningen har både effektivitet i grundutbildning och studentattraktivitet sjunkit till under riksgenomsnittet.

Bakom det sjunkande värdet för studentattraktivitet döljer sig ett ojämnt söktryck till SLU:s utbildningar där djurrelaterade utbildningar fortsätter att vara mycket populära samtidigt som ett stort antal av SLU:s program har svårt att fylla platserna.

FOTO: SVERIGES LANTBRUKSUNIVERSITET

För parametrarna attraktiv forskning för företag och forskningsproduktivitet hamnar SLU även i år under riksgenomsnittet. Särskilt forskningsproduktiviteten är iögonfallande låg med ett värde på 60, det tredje lägsta bland de sydsvenska lärosätena och mycket långt efter Karolinska institutets värde 151 för denna parameter.

SLU:s internationella utbyte fortsätter att ligga på en hög nivå. Liksom för flertalet andra svenska lärosäten är antalet inkommande studenter högre än antalet utresande.

Handelskammaren menar

- Andelen extern forskningsfinansiering är ett fortsatt bekymmer som SLU bör fortsätta att arbeta med. Initiativet Partnerskap Alnarp som startade 2004 tycks ännu inte ha gett några resultat som slagit igenom i statistiken.
- Den höga studentattraktiviteten har varit en viktig framgångsfaktor för SLU som ständigt måste underhållas.
- Den vikande effektiviteten i grundutbildningen förtjänar att analyseras närmare.

Hemsida: www.slu.se

Metod och modell

Modellens uppbyggnad

Högskolerankingen 2008 bygger på en modell som syftar till att mäta hur universitet och högskolor presterar.

Tabell 4. Parametrar som mätningen omfattar samt de indikatorer som används för att mäta området.

Näringslivets behov	Områden som tillgodoser näringslivets behov	Indikator som mäter nivån för varje område
Kunna rekrytera och vidareutbilda kvalificerad arbetskraft	1. Effektivitet i grundutbildning 2. Studentattraktivitet 3. Pedagogiska resurser 4. Lärarkvalifikationer 5. Internationellt utbyte	1. Sammanvägt värde för effektivitet: a) Antal examinerade relaterat till antal helårsstudenter b) Genomsnittspoäng efter tre år 2. Antal förstahandssökande till program, utveckling senaste två åren 3. Antal helårsstudenter per lärare 4. Andel disputerade lärare 5. Summa av antalet in- och utresande relaterat till antal helårsstudenter
Kunna ta del av forskning vid lärosätet	6. Attraktiv forskning för företag 7. Effektivitet i forskarutbildning 8. Forskningsproduktivitet	6. Andel extern finansiering 7. Examinationsgraden 8. Antal publicerade vetenskapliga artiklar i relation till forskningsintäkterna

Princip för beräkning

För varje indikator beräknas värdet för hela riket. Rikets värde görs sedan till indexvärde 100. För varje lärosäte beräknas därefter de olika indikatorernas värde och relateras till riket. Värdena för de åtta områdena vägs samman till ett totalt medelvärde för varje lärosäte. I sammanvägningen viktas alla områden en gång. Detta innebär att det totala värdet för riket blir 100 (åtta områden gånger 100 delat med åtta blir 100). De högskolor som inte har rätt att examinera forskarstuderande omfattas av sju av områdena.

Det bör noteras att de olika indikatorerna kan vara tveeggade. En hög effektivitet i grundutbildningen mäts t ex genom examinationsgrad och antalet tagna poäng efter tre års studier. En högskola som släpper efter på kvalitetskraven kommer att rankas högt på denna parameter, på samma sätt som en högskola som verkligen är effektiv i sin pedagogik. Liknande resonemang kan föras för flera indikatorer. Av denna anledning bör indikatorerna och värderingen betraktas i ett sammanhang, dels tillsammans med övriga indikatorer, dels tillsammans med annan kunskap om respektive lärosäte. Genom att vi har upprepat mätningen över sex år har indikatorerna och modellen kvalitetssäkrats.

Källor

Indata till modellen hämtas från Högskoleverkets NU-databas. Data för området Studentattraktivitet hämtas från Verket för högskoleservice. Danmarks Tekniska Universitets Promotion Centre har levererat sammanställningen över lärosätenas publicerade vetenskapliga artiklar, baserat på databasen Web of Science (Thomson Scientific).

Det bör noteras att Verket för högskoleservice (VHS) i efterhand har ändrat sina uppgifter för det totala antalet förstahandssökande år 2004. De korrigerade uppgifterna från VHS har lagts in i årets modell vilket inneburit att värdet på denna parameter i efterhand ändrats för respektive lärosäte för mätåret 2005.

Beskrivning av parametrarna i modellen

1. Effektivitet i grundutbildning. Ett lärosäte bedöms ha hög effektivitet i grundutbildningen om studenterna tar många poäng per läsår. En effektiv grundutbildning stärker konkurrenskraften. För att inte missgynna högskolor/universitet där en stor andel av studenterna läser utan en tydlig målsättning i form av examen, eller har hög andel långa utbildningar, mäts området med två indikatorer. Den första är examinationsgraden, mätt som antalet examina genom antalet helårsstudenter i grundläggande utbildning. Den andra indikatorn är det genomsnittliga antalet poäng efter tre år, vilket hämtas direkt från Högskoleverkets nyckeltalstabeller.

2. Studentattraktivitet. Ett lärosäte som uppskattas av studenterna kommer att kunna attrahera fler studenter. Studenternas preferenser när de söker utbildning blir därmed också en av få marknadsmekanismer i det svenska högskolesystemet. Med fler studenter ökar också anslagen samtidigt som nivån på de antagna studenterna stiger, vilket främjar konkurrenskraften. För att mäta attraktiviteten jämförs förändringen av antalet förstahandssökande till de olika lärosätenas utbildningsprogram de senaste två åren.

3. Pedagogiska resurser. Konkurrenskraften antas öka med god lärartillgång. Från Högskoleverkets databas har vi hämtat indikatorn "antal helårsstudenter per lärare". Eftersom indikatorn är omvänd, d v s ju högre värde desto lägre nivå på de pedagogiska resurserna, har nyckeltalet inverterats.

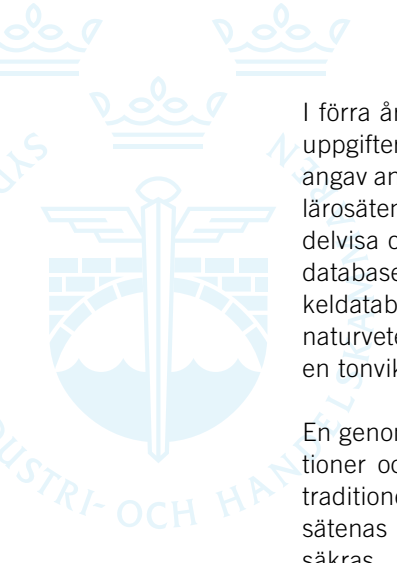
4. Lärarkvalifikation. Undervisningen är mycket viktig och måste utföras av kompetenta, erfarna lärare. Det nyckeltal som finns att tillgå för att beskriva lärarkårens vetenskapliga kompetens är "andel disputerade lärare".

5. Internationellt utbyte. Det är angeläget att en högskola eller universitet har ett omfattande internationellt utbyte och att det kommer studenterna till del. Studier utomlands är berikande både för förståelse och kunskap inom ett visst ämnesområde, men också för de praktiska erfarenheter av olika kulturella skillnader som endast en längre tids vistelse i en främmande miljö kan ge. Området studeras med hjälp av antalet in- och utresande studenter i utbytesprogram, vilket relateras till antalet helårsstudenter. Statistiken omfattar inte så kallade "free-movers", studenter som vistas utomlands utanför programmen.

6. Attraktiv forskning för företag. En högskola med hög konkurrenskraft bedriver forskning som är attraktiv för företagen. Detta visar sig i lärosätets förmåga att attrahera medel från näringslivet för att forska. Vi har därför valt att titta på indikatorn andel extern finansiering, vilken hämtas direkt från Högskoleverket. Vi har inte separerat de medel som tilldelas från Vetenskapsrådet, då dessa innebär ett slags kvalitetsmått på att forskningen håller en hög nivå.

7. Effektivitet i forskarutbildning. På samma sätt som en hög examinationsgrad i grundutbildningen antas indikera en högskola med hög konkurrenskraft, studerar vi examinationsgraden för forskarutbildningen genom att relatera antalet examina (licentiater + doktorer) till antalet aktiva forskarstuderande.

8. Forskningsproduktivitet. Ett lärosäte som syns i den vetenskapliga världen drar till sig forskare och kompetent personal. Ett vanligt sätt att mäta vetenskaplig produktion är att räkna antalet publicerade artiklar i vetenskapliga tidskrifter (s k "peer-review") utefter var författarna är verksamma.

I förra årets rapport, Högskolerankingen 2007, använde vi i vissa fall lärosätenas egna uppgifter om antal publicerade artiklar. I de fall som lärosätena i sin årsredovisning själva angav antalet publicerade artiklar användes dessa uppgifter. Syftet var dels att uppmuntra lärosätena att själva sammanställa och publicera denna uppgift, dels att motverka den delvisa obalans mellan vetenskapsområden som regelmässigt återfinns i internationella databaser över publicerade artiklar. Det är ett etablerat faktum att internationella artikeldatabaser missgynnar vetenskapsområden med en annan publiceringstradition än de naturvetenskapliga, tekniska och medicinska. Som ett resultat tenderar lärosäten med en tonvikt på humaniora och samhällsvetenskap att missgynnas vid sådana mätningar.

En genomgång av de svenska lärosätenas egna uppgifter visar emellertid på stora variationer och betydande felkällor, vilket inneburit att vi tills vidare valt att återgå till det traditionella sättet att mäta. Vår ambition är dock att kunna återgå till att använda lärosätenas egna uppgifter i takt med att detta mätsätt etableras och ytterligare kvalitets-säkras.

Vi har därför låtit Danmarks Tekniska Universitets Promotion Centre sammanställa antalet publicerade artiklar från Thomson Scientifics databaser, vilka omfattar drygt 9 000 tidskrifter. Thomson Scientific är den mest täckande och använda databasen. Uppgiften om antalet publicerade artiklar har sedan relaterats till forskningsintäkterna på respektive lärosäte.

Frågor och svar om modellen

Fråga: Kan man mäta en högskola på det här sättet?

Svar: Internationellt är det vanligt att rangordna högre lärosäten i modeller som påminner om denna. Modellen är ett sätt att peka på vad som är viktigt för näringslivet. Indata hämtas framför allt från Högskoleverket. Och framför allt – modellen utgör ett discussionsunderlag.

Det bör också understrykas att även om det är svårt att mäta ett lärosäte så är det inget argument för att inte göra det.

Påstående: Just vår högskola är så unik så den går inte att jämföra på det här sättet.

Svar: Modellen behandlar alla lärosäten lika. Det är det enda rimliga tillvägagångssättet. Kompletterande kvalitativa kommentarer återfinns för de sydsvenska lärosätena i enskilda kapitel. Och det är definitivt möjligt att studera hur ett enskilt lärosäte har utvecklats över perioden.

Fråga: Borde inte mätningen göras på fakultetsnivå?

Svar: Jo, om det vore möjligt. Stora lärosäten missgynnas av att behandlas som en enhet. Problemet är att jämförbara data inte tas fram på fakultetsnivå.

Fråga: Mäter modellen hur bra lärosätena är?

Svar: Ja, det gör den. Dock skulle Handelskammaren gärna se en utveckling av Högskoleverkets statistik över tex antal beviljade patent och antal avknoppade företag. Att den typen av tydligt företagsinriktad statistik saknas är delvis ett tecken på att högskolornas betydelse för tillväxten inte uppmärksammas tillräckligt.

Fråga: Vår placering fluktuerar kraftigt mellan åren. Är modellen instabil?

Svar: De åtta lärosätena i toppen har varit de samma under hela perioden. Att placeringarna varierar beror på att skillnaderna mellan flera av lärosätena är relativt små.

Påstående: Som högskola har vi små möjligheter att påverka resultatet, eftersom villkoren bestäms av det nationella systemet.

Svar: Det är fel. Samtliga åtta parametrar kan till stor del påverkas av lokala initiativ. Genom att mäta, rangordna och diskutera lärosätenas prestation vill vi öka trycket på högskolorna och universiteten att agera inom de ramar som finns.

Fråga: Varför har inte 15 lärosäten värden över 100, rikets medelvärde, och 15 lärosäten värden under 100?

Svar: Det är framför allt en följd av att flera stora lärosäten, med många studenter och hög omslutning, är framgångsrika i modellen och därmed påverkar (höjer) nivån på Sveriges medelvärde.

Fråga: Varför har ni begränsat värdet för tex lärartätheten på Sveriges lantbruksuniversitet?

Svar: Maximalt värde för en parameter är 300, dvs tre gånger riksvärdet. Det är den sammanlagda bilden som modellen visar och av den anledningen vill vi begränsa effekterna av att man är extremt framgångsrik på ett av modellens åtta områden. Om man har värde 300 för en parameter i stället för rikssnittet 100 innebär det en höjning av det sammanlagda indexvärdet med 25 poäng.

Fråga: Hur stämmer er ranking med internationella rankingar?

Svar: Den främsta skillnaden mellan vår ranking och de mest kända internationella rankingarna är att vår omfattar samtliga svenska lärosäten (med undantag för de mycket specialiserade, tex de konstnärliga högskolorna). På den kända lista som publiceras av Shanghai Jiao Tong University återfinns elva svenska lärosäten bland de 500 bästa i världen.

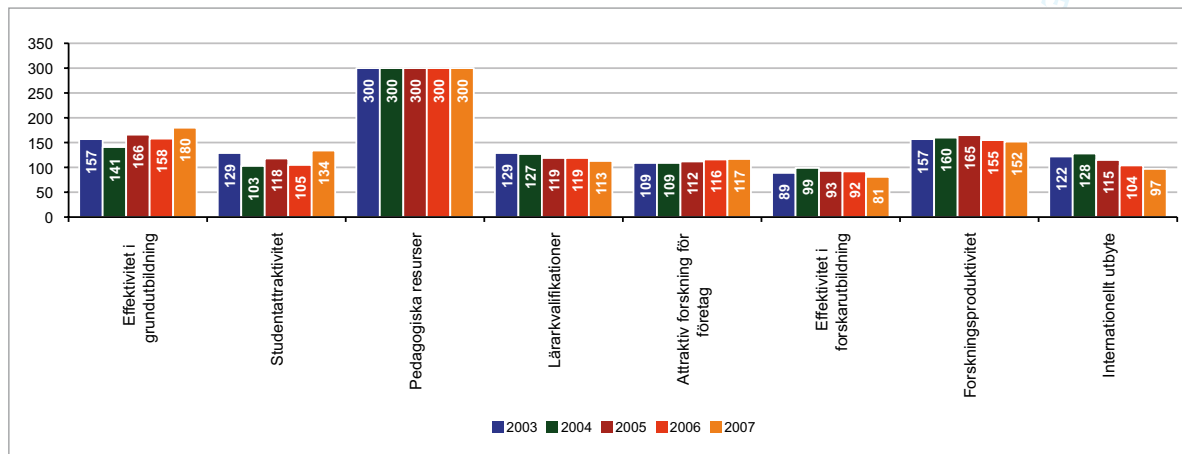
Rent metodmässigt finns det stora likheter mellan vår ranking och de internationella. Man söker samma typ av mått på produktivitet och effektivitet, vare sig det gäller utbildning eller forskning eller både och.

Fråga: Jag har fler frågor om modellen. Kan jag höra av mig till Handelskammaren?

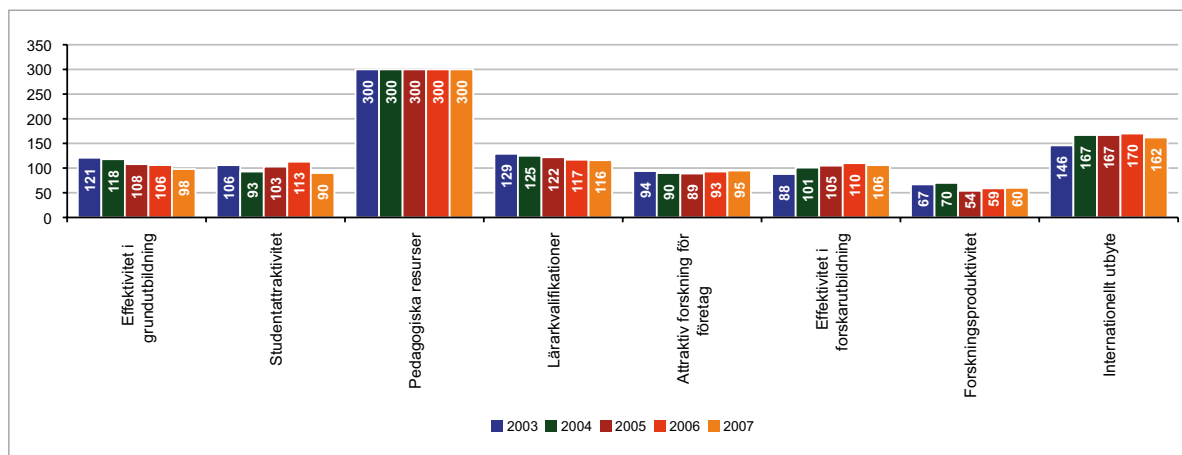
Svar: Mycket gärna! Prata med Maria Tengroth. Kontaktinformation finns på www.handelskammaren.com.

Bilaga 1 Diagram över samtliga lärosäten

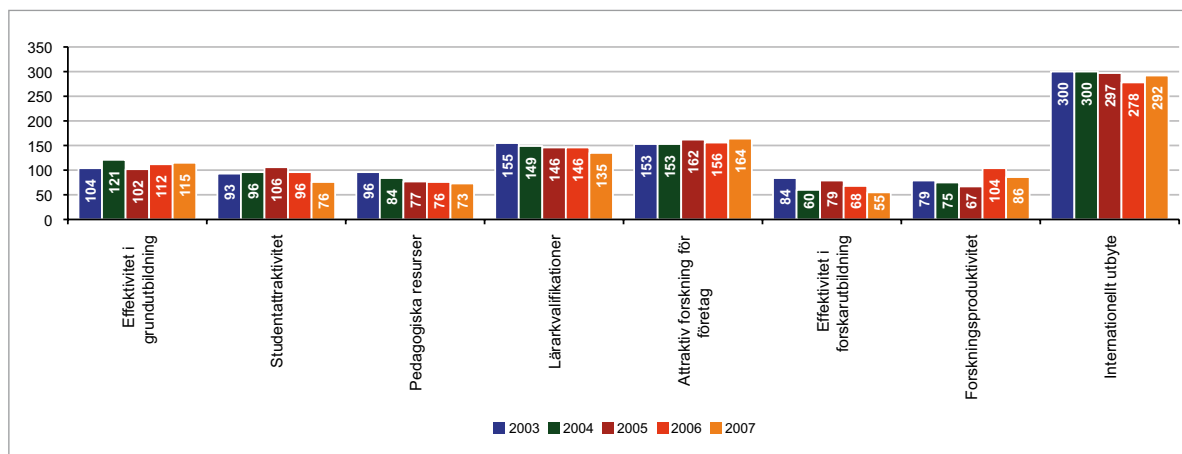
Karolinska institutet, 147 poäng, plats 1

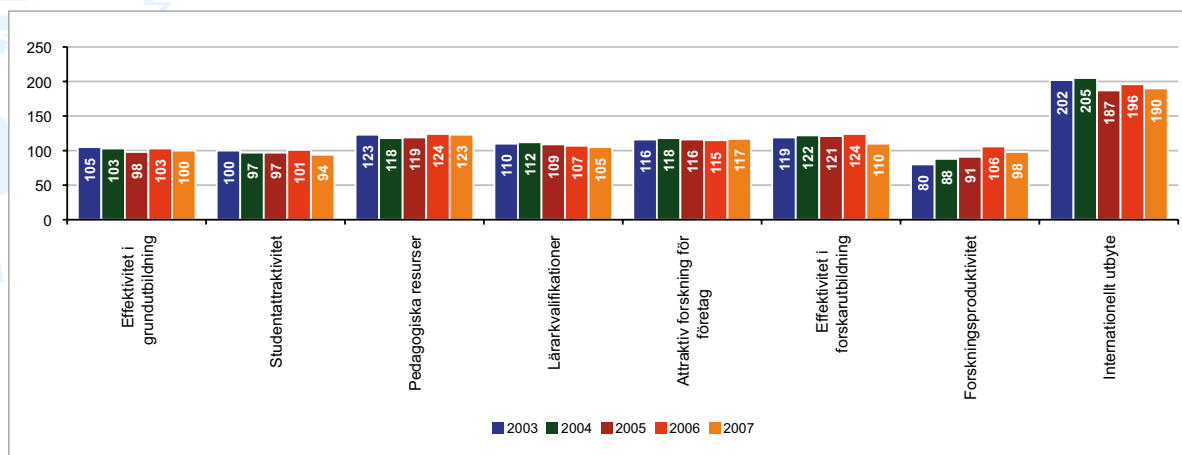
Sveriges lantbruksuniversitet, 129 poäng, plats 2

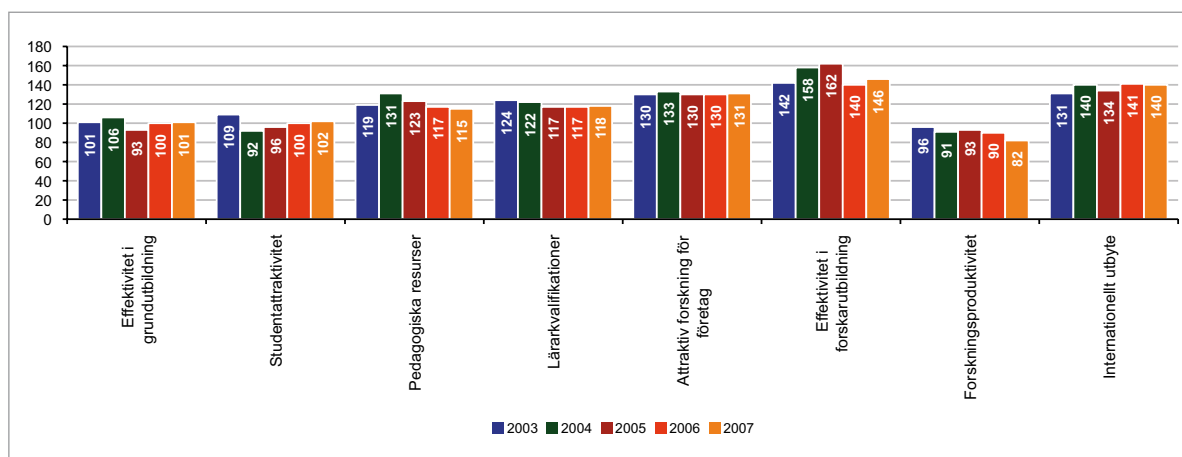
Handelshögskolan i Stockholm, 124 poäng, plats 3

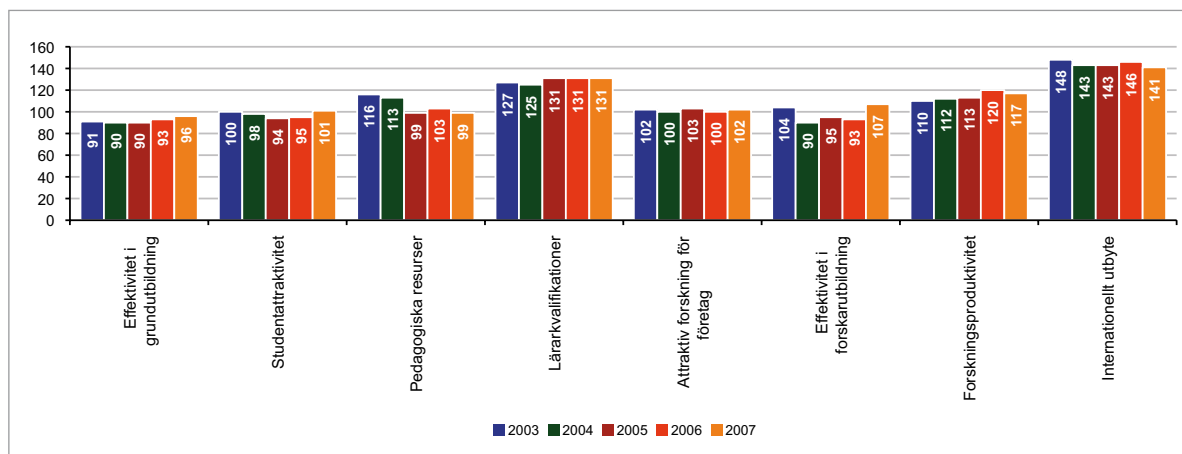
Kungliga tekniska högskolan, 117 poäng, plats 4

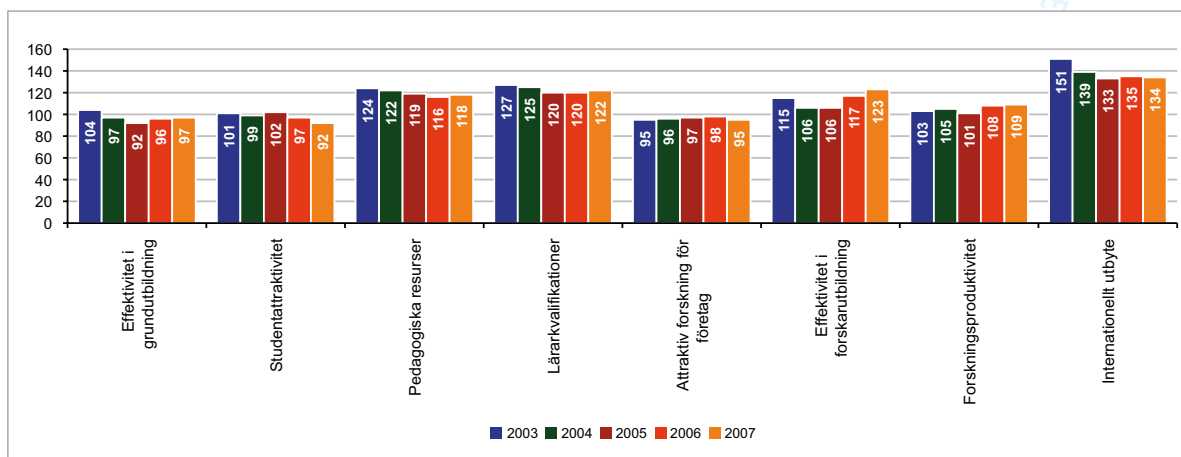
Chalmers tekniska högskola, 117 poäng, plats 5

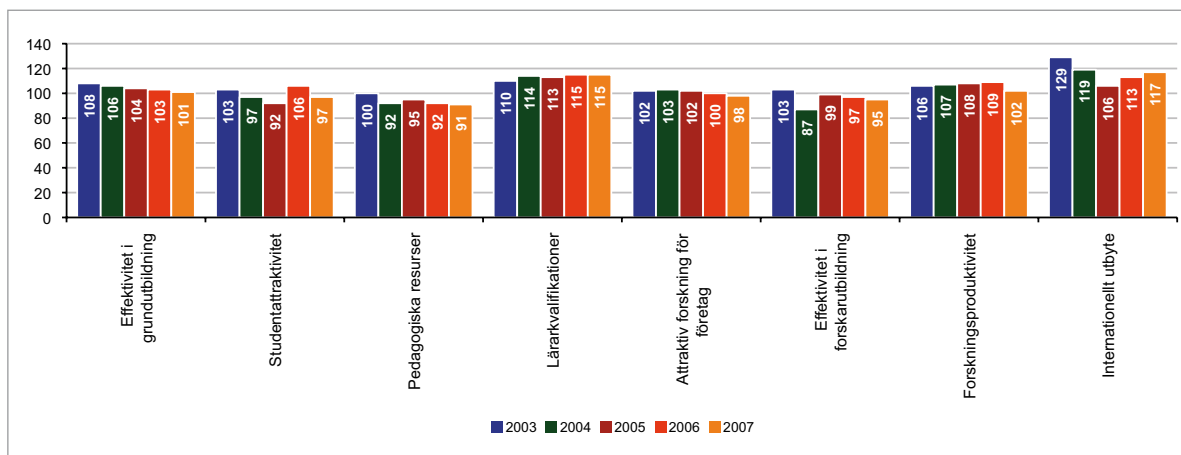
Lunds universitet, 112 poäng, plats 6

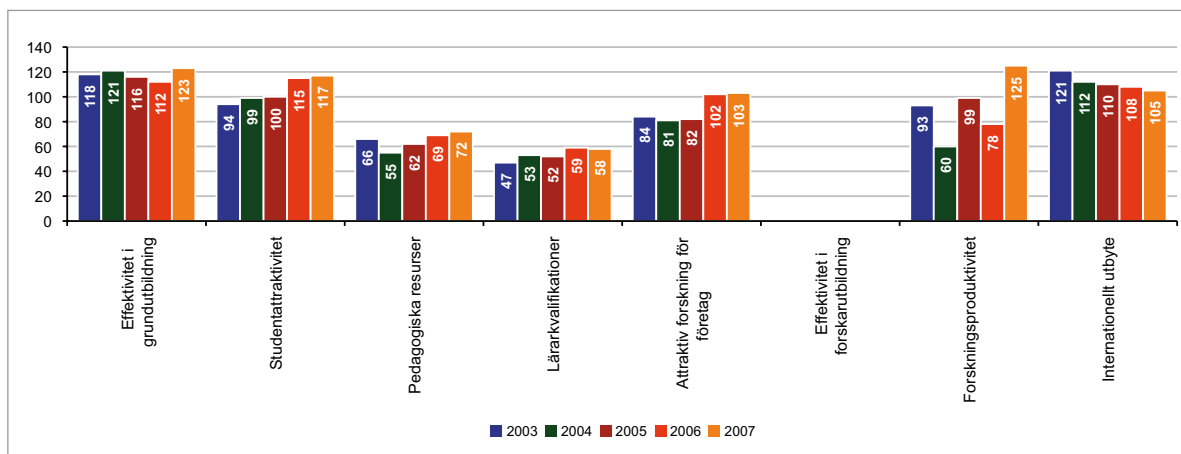
Uppsala universitet, 111 poäng, plats 7

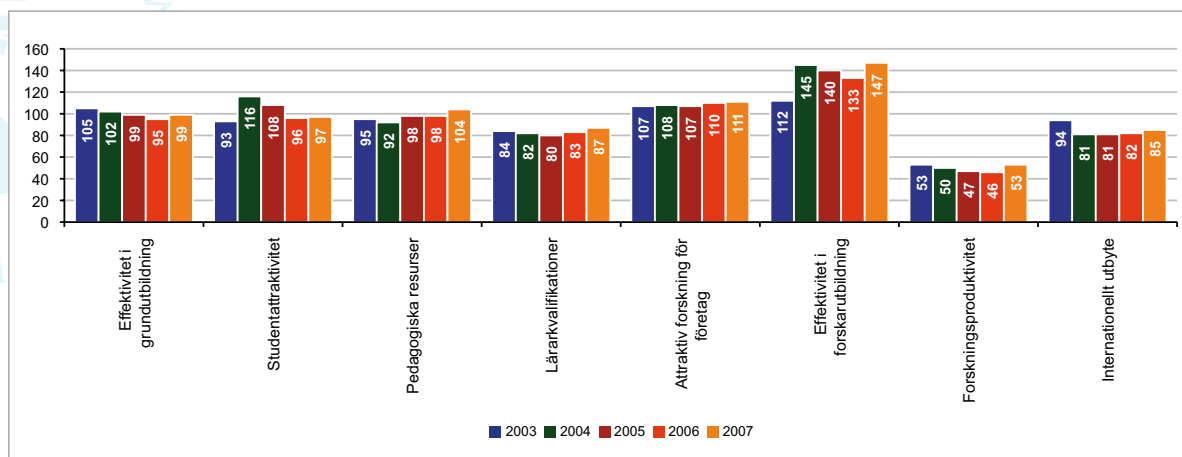
Linköpings universitet, 102 poäng, plats 8

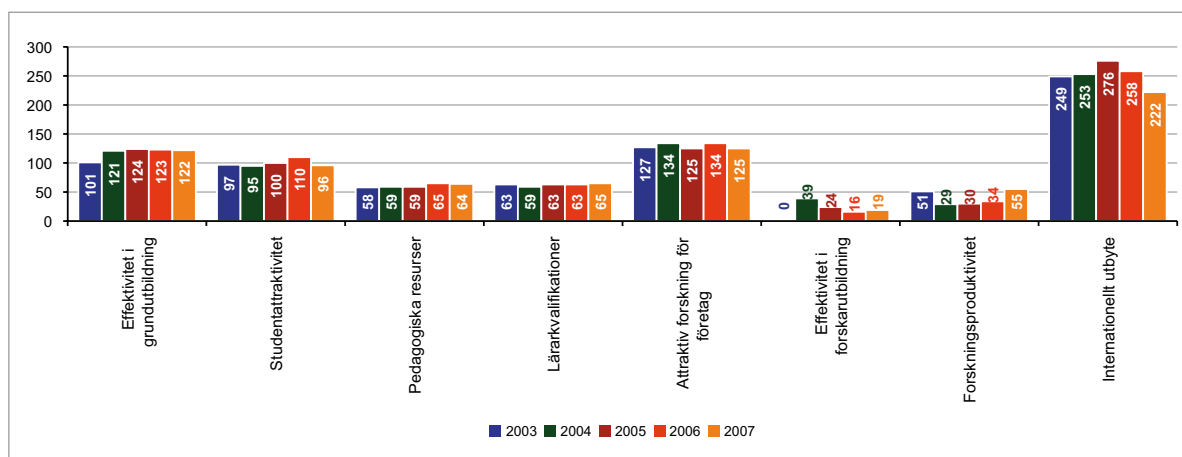
Högskolan i Skövde, 101 poäng, plats 9

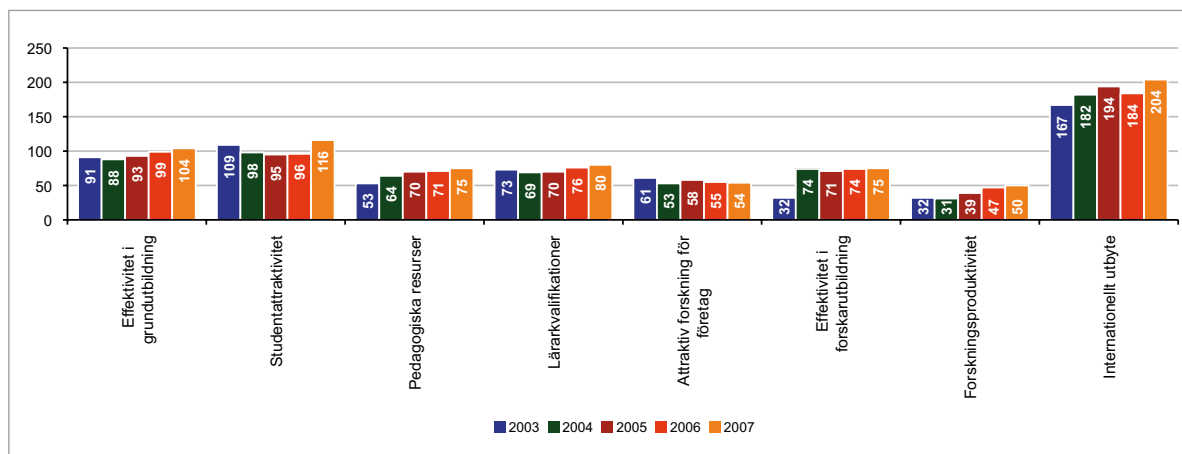
Luleå tekniska universitet, 98 poäng, plats 10

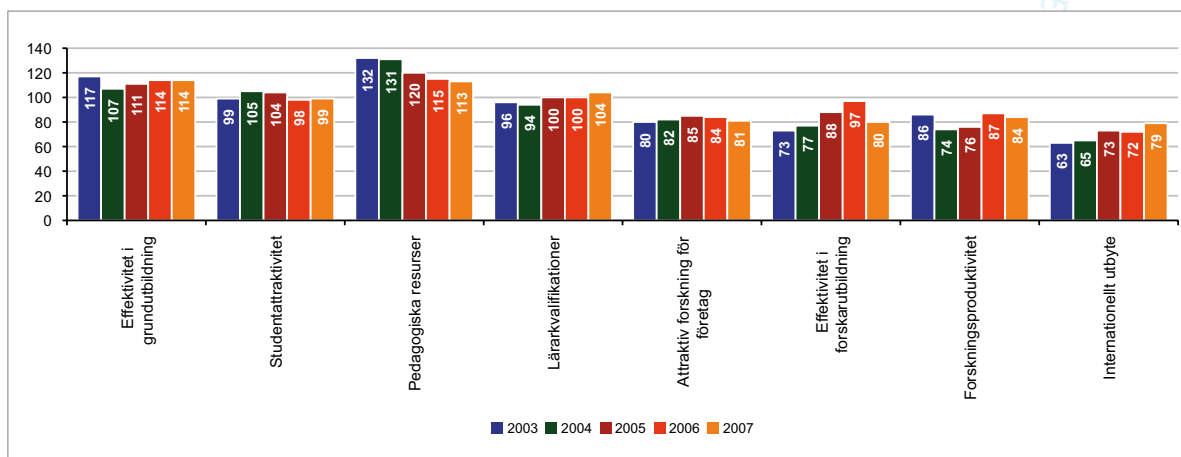
Högskolan i Jönköping, 96 poäng, plats 11

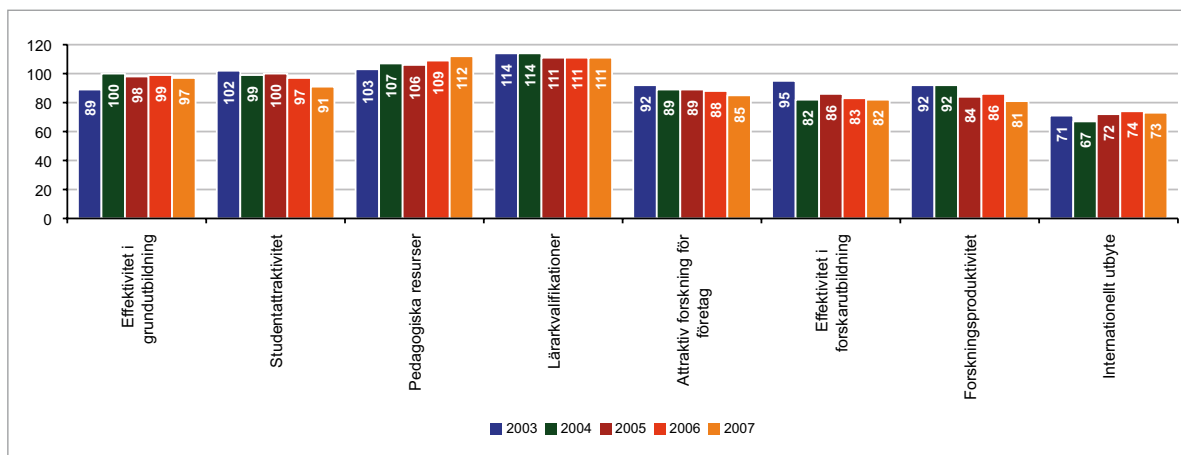
Växjö universitet, 95 poäng, plats 12

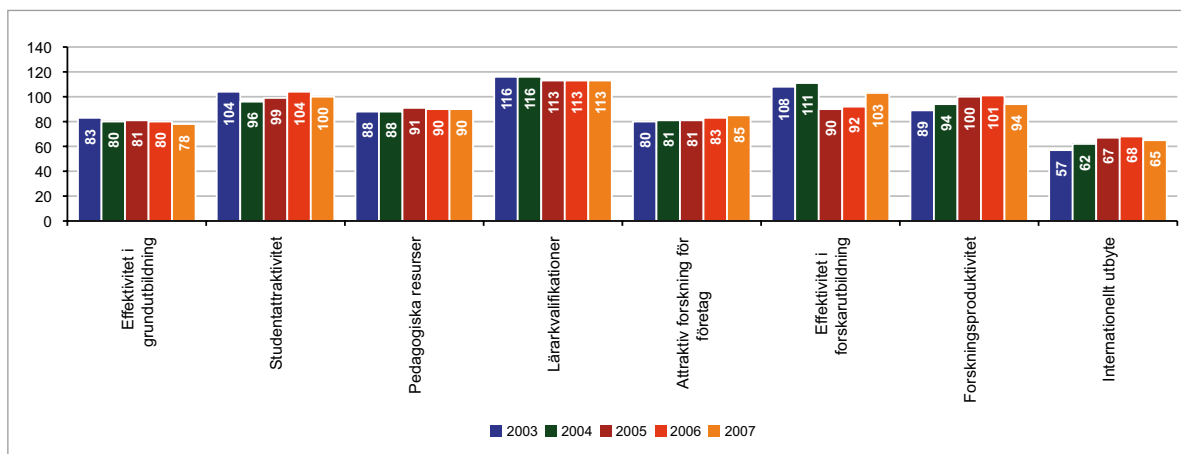
Umeå universitet, 94 poäng, plats 13

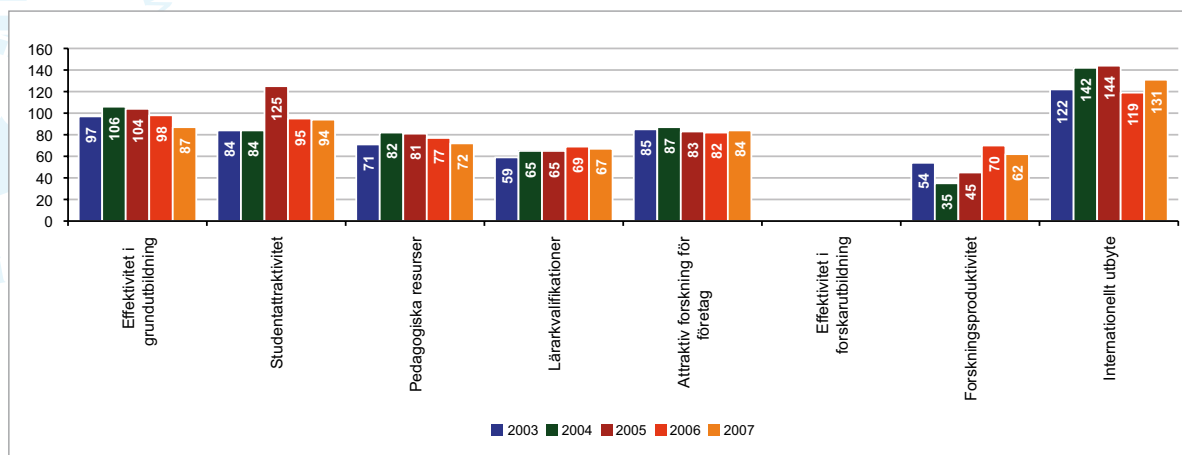
Göteborgs universitet, 92 poäng, plats 14

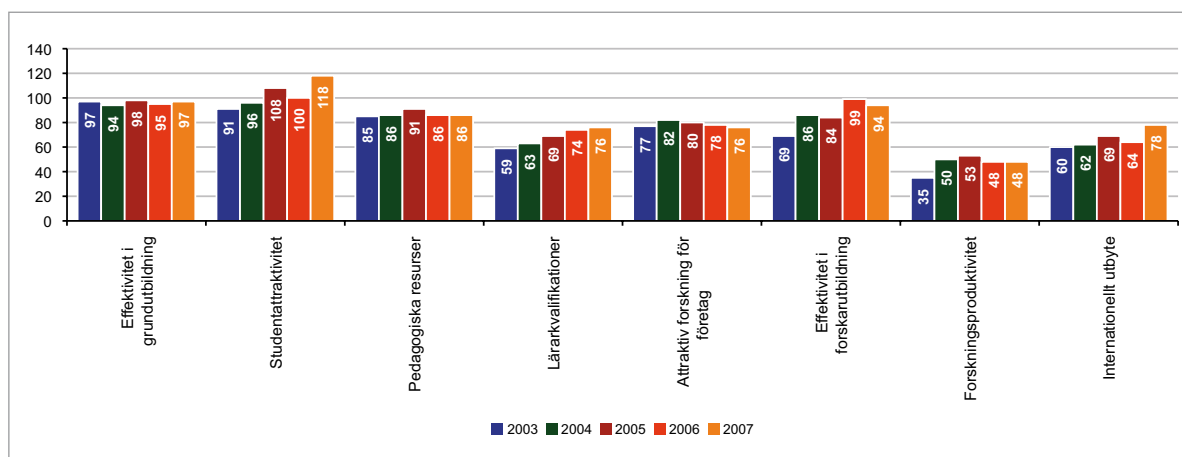
Stockholms universitet, 91 poäng, plats 15

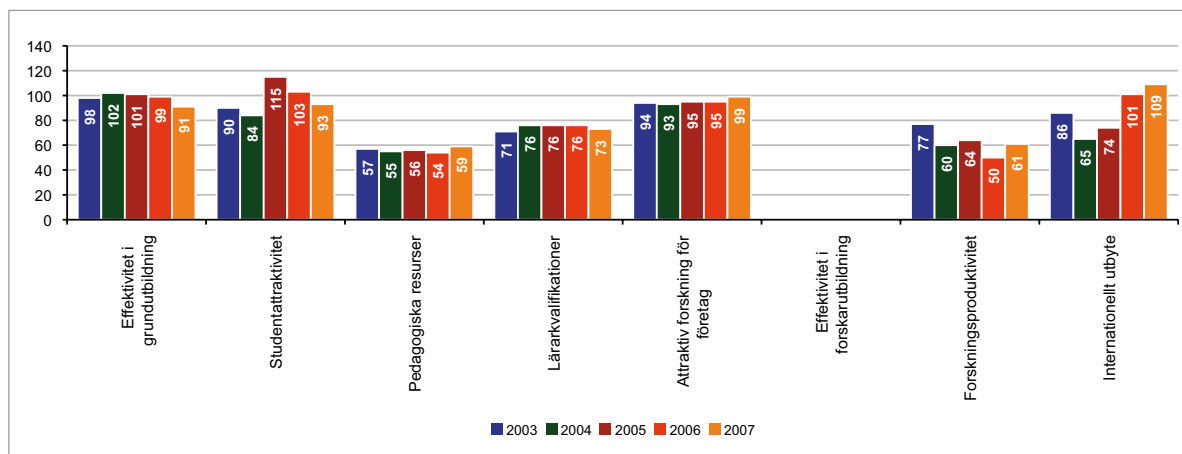
Högskolan Dalarna, 85 poäng, plats 16

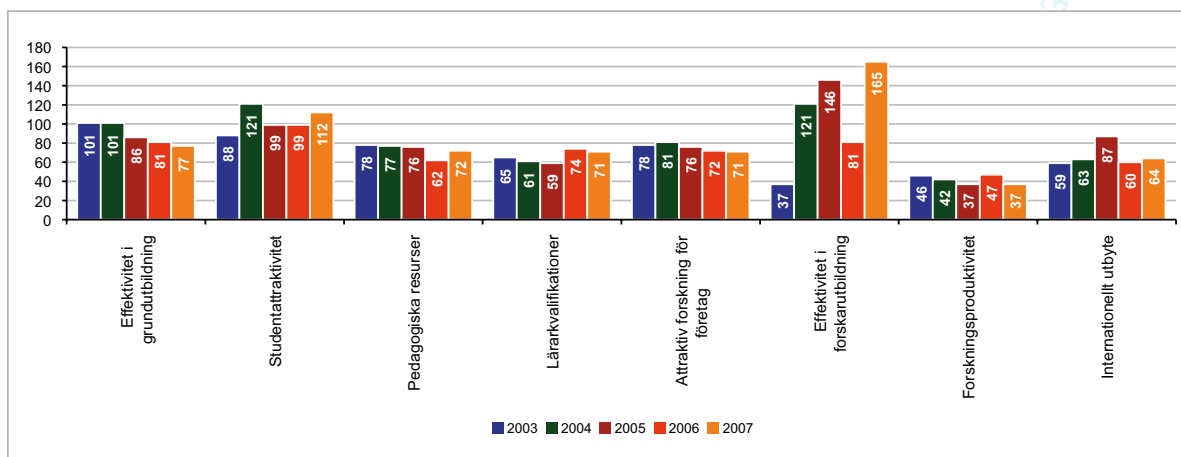
Karlstads universitet, 84 poäng, plats 17

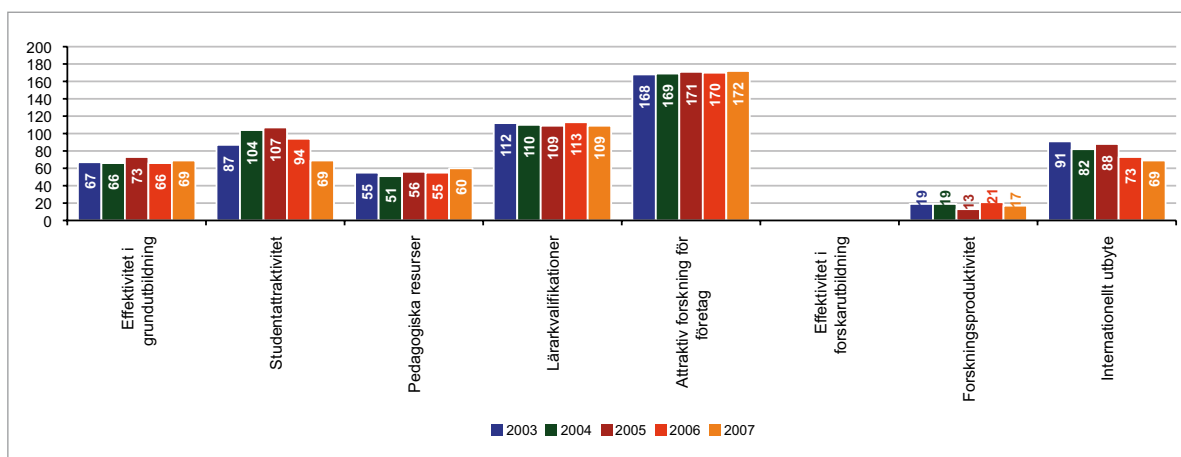
Högskolan i Halmstad, 84 poäng, plats 18

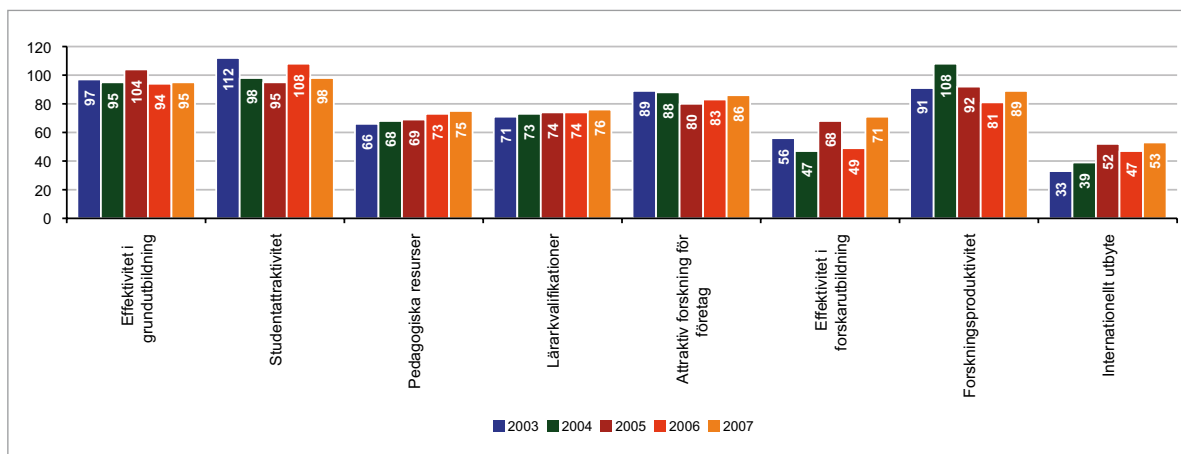
Blekinge tekniska högskola, 84 poäng, plats 19

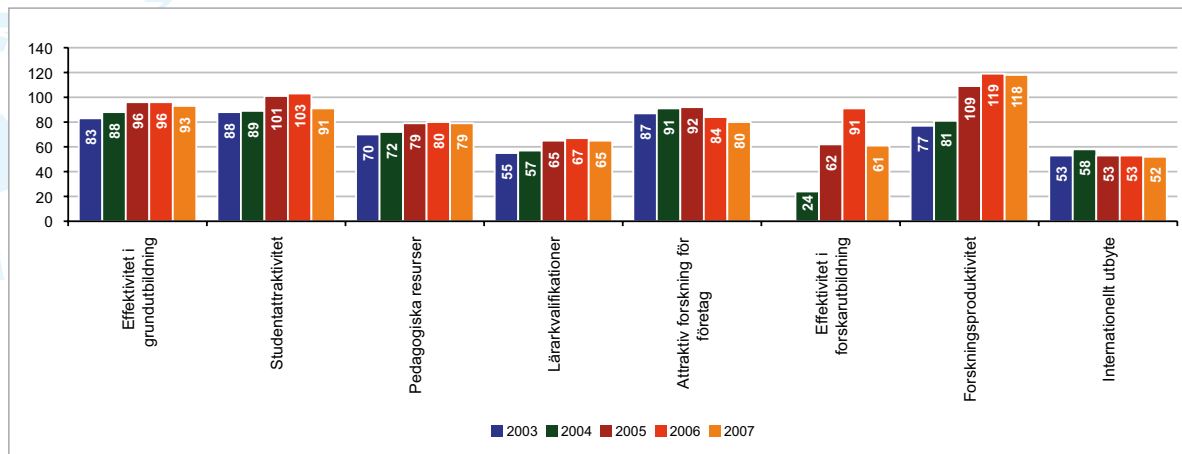
Södertörns högskola, 81 poäng, plats 20

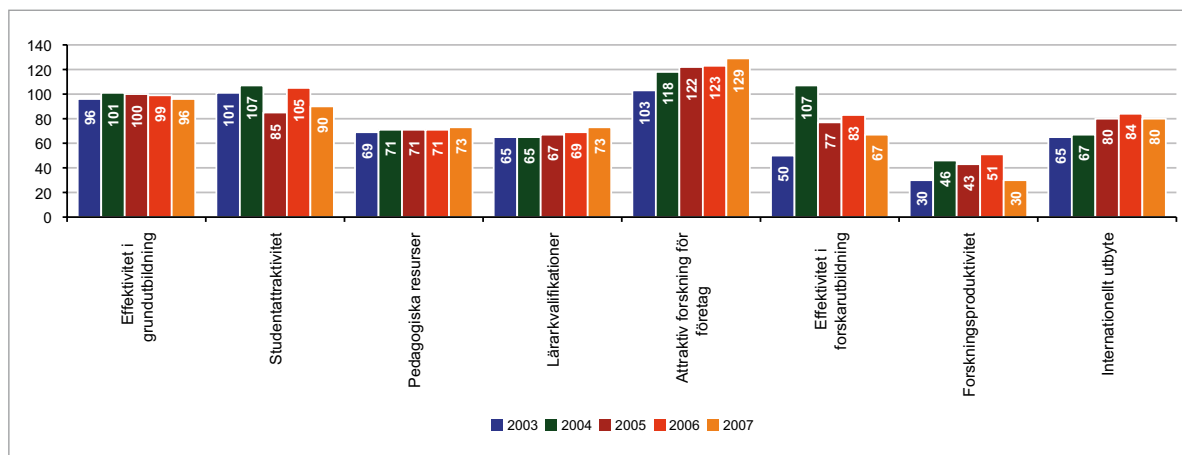
Malmö högskola, 80 poäng, plats 21

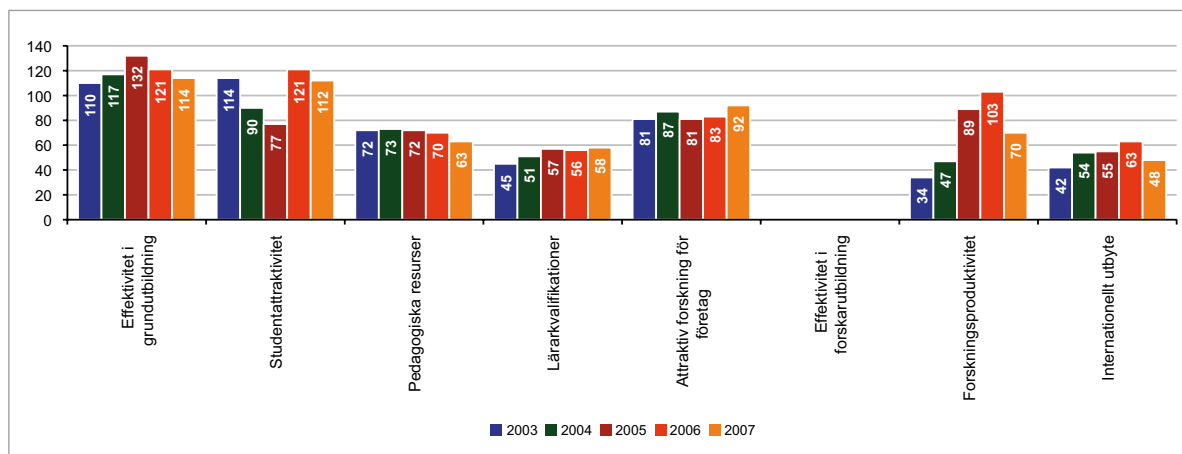
Högskolan i Kalmar, 80 poäng, plats 22

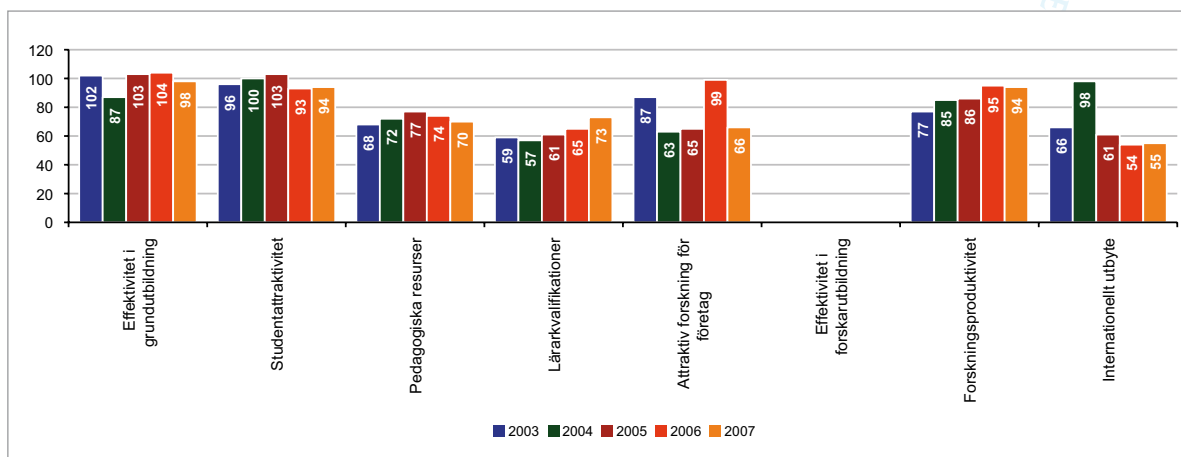
Mälardalens högskola, 80 poäng, plats 23

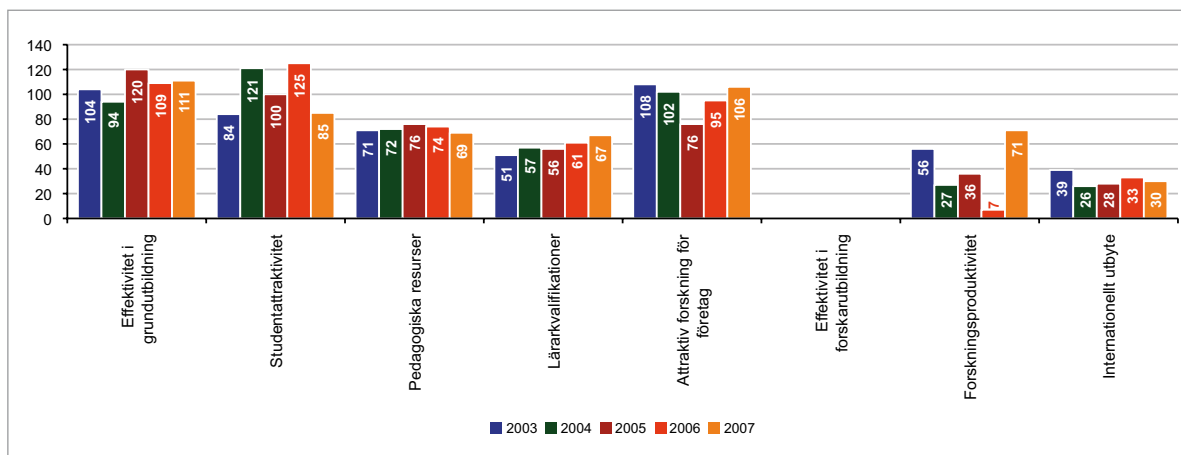
Högskolan i Borås, 80 poäng, plats 24

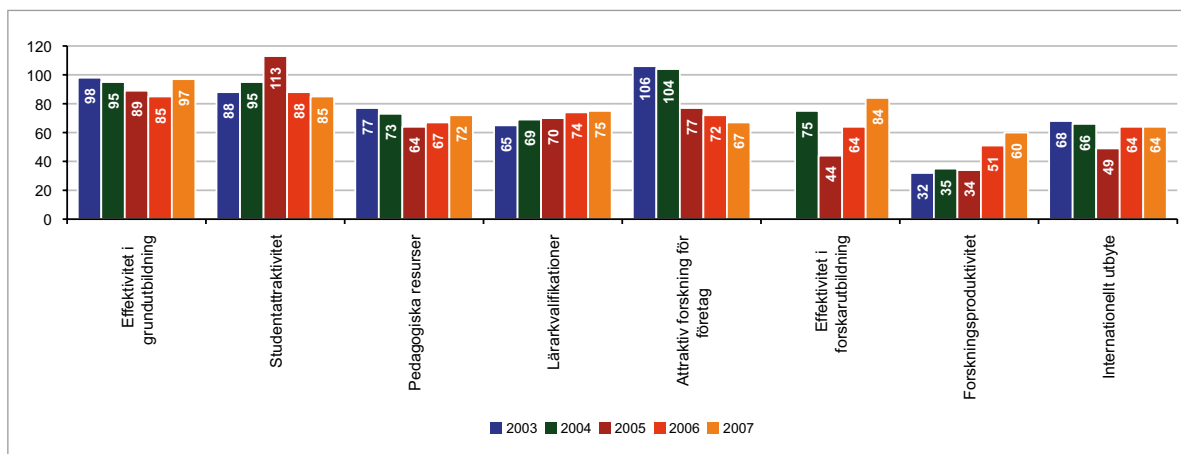
Högskolan Kristianstad, 79 poäng, plats 25

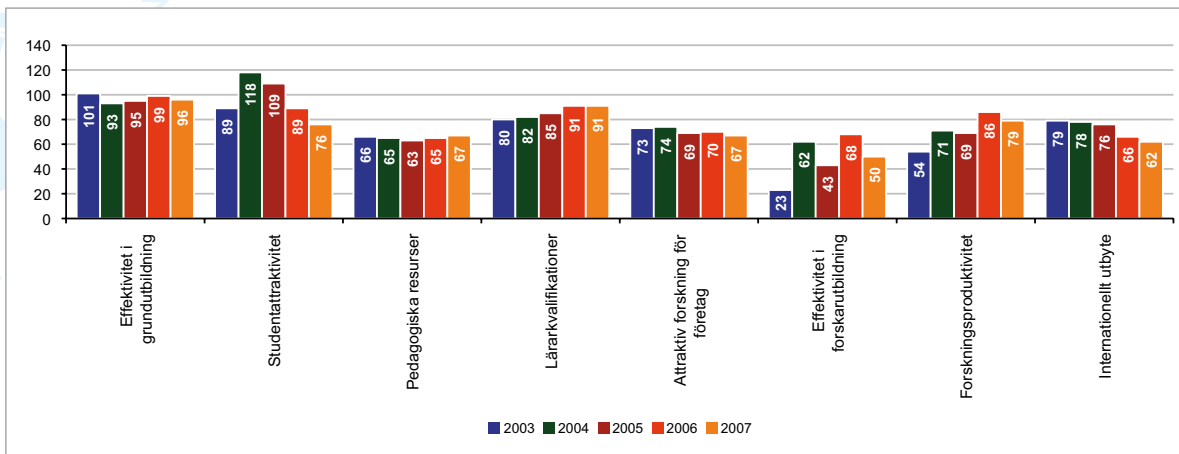
Högskolan Väst, 77 poäng, plats 26

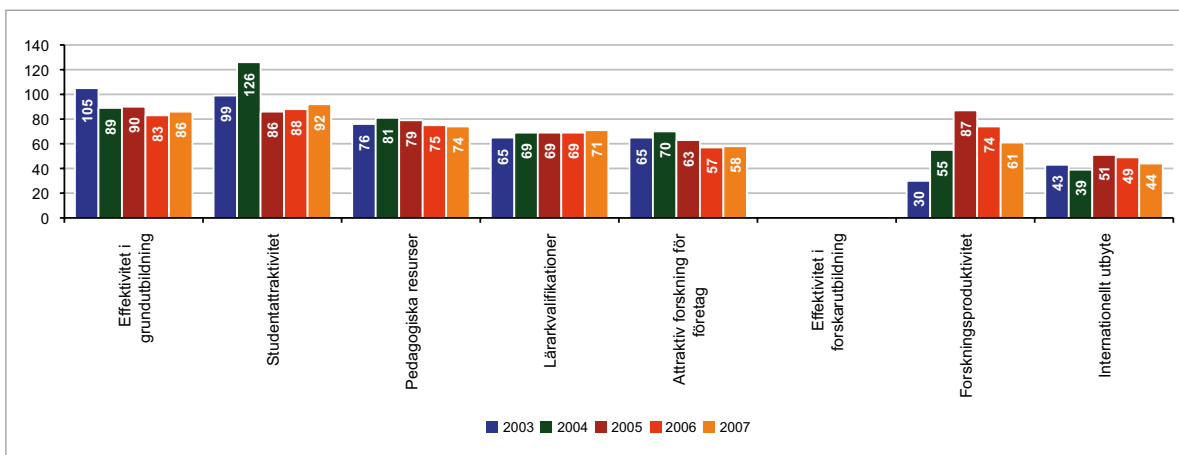
Mittuniversitetet, 75 poäng, plats 27

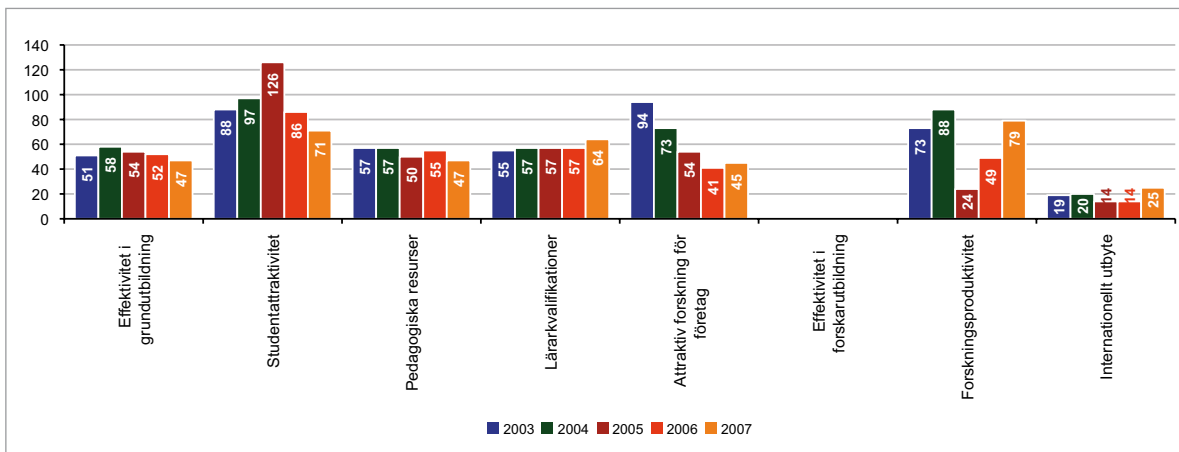
Örebro universitet, 74 poäng, plats 28

Högskolan i Gävle, 69 poäng, plats 29

Högskolan på Gotland, 54 poäng, plats 30

Bilaga 2 Datablad för 2007

	Benchmark	Riket	LU	VXU	BTH	HK	MAH	HH	HKr
Effektivitet i grundutbildning	Examinationsgrad	0,21	92	104	73	85	92	90	95
	Antal helårsstudenter i grundläggande utb	278 245	24 585	7 304	3 678	5 740	10 576	4 917	4 817
	Antal examina i grundläggande utb	57 981	4 738	1 584	560	1 013	2 035	918	953
	Antal poäng efter tre år		99	104	81	101	97	93	101
	Genomsnittspoäng efter tre år	70	69	73	57	71	68	65	71
Studentattraktivitet	1. Sammanvägt värde för effektivitet		96	104	77	93	95	91	98
	2. Trend, ökning av förstahandssökande sista 2 åren	1,07	101	116	112	91	98	93	94
	Antal förstahandssökande ht 2007 genom VHS	116 233	9 232	3 589	932	2 708	6 345	1 834	1 460
	Antal förstahandssökande ht 2006 genom VHS	108 946	8 544	2 909	783	2 778	6 040	1 855	1 450
	3. Lärarresurser	11,8	99	75	72	79	75	59	70
Pedagogiska resurser	Antal helårsstudenter per lärare	11,8	11,9	15,7	16,3	15,0	15,7	19,9	16,9
Lärarkvalifikationer	4. Akademiska lärarkvalifikationer	55	131	80	71	65	76	73	73
	Andel disputerade lärare (%)	55	72	44	39	36	42	40	40
Attraktiv forskning för företag	5. Andel extern finansiering	52,7	102	54	71	80	86	99	66
	Andel extern finansiering (%)	52,7	54,0	28,2	37,5	42,1	45,3	52,2	35,0
	Varav medel från Vetenskapsrådet (%)	17,0	22,8	12,6	0,2	10,3	15,2	4,0	8,6
Effektivitet i forskarutbildning	6. Examinationsgrad	0,22	107	75	165	61	71	–	–
	Antal aktiva forskarstuderande (ht)	17 251	2 425	204	84	84	72	–	–
	Antal examina (lic + dokt)	3 725	562	33	30	11	11	–	–
Forskningsproduktivitet	7. Publicerade artiklar relaterat till forskningsintäkter	0,86	117	50	37	118	89	61	94
	Forskningsintäkter, mkr	25 015	3 403	215	117	128	156	83	48
	Antal publicerade artiklar	21 620	3 451	92	37	131	120	44	39
Internationellt utbyte	Inresande	14 604	1 690	889	166	145	255	311	174
	Utresande	6 755	966	256	15	83	172	102	29
	Summa	21 359	2 656	1 145	181	228	427	413	203
	Antal helårsstudenter i grundläggande utb	278 245	24 585	7 304	3 678	5 740	10 576	4 917	4 817
	Utresande, andel av antal helårsstudenter	100	162	144	17	60	67	85	25
8. In- och utresande, andel av antal helårsstudenter		100	141	204	64	52	53	109	55
OVIKTAT VÄRDE PER LÄROSÄTE:			112	95	84	80	80	84	79
Antal inkluderade parametrar			8	8	8	8	8	7	7

		Benchmark	Riket	LiU	GU	CTH	HJ	HB	HG	HS	HV	UU
Effektivitet i grundutbildning	Examinationsgrad	Riksnittet	0,21	93	94	80	131	135	22	152	124	99
	Antal helårsstudenter i grundläggande utb		278 245	16 872	24 089	8 385	7 021	5 497	2 131	3 907	4 082	19 916
	Antal examina i grundläggande utb		57 981	3 268	4 733	1 392	1 920	1 542	98	1 240	1 058	4 089
	Antal poäng efter tre år	Riksnittet		110	100	121	113	93	71	94	97	96
	Genomsnittspoäng efter tre år		70	77	70	85	79	65	50	66	68	67
Studentattraktivitet	1. Sammanvägt värde för effektivitet			101	97	101	122	114	47	123	111	97
	2. Trend, ökning av förstahandsökande sista 2 åren	Riksnittet	1,07	97	91	102	96	112	71	117	85	92
	Antal förstahandsökande ht 2007 genom VHS		116 233	7 413	11 047	4 245	2 976	2 661	455	1 980	1 942	7 343
Pedagogiska resurser	Antal förstahandsökande ht 2006 genom VHS		108 946	7 151	11 433	3 884	2 907	2 233	602	1 589	2 140	7 509
	3. Lärarresurser	Riksnittet	11,8	91	112	115	64	63	47	72	69	118
Lärarkvalifikationer	Antal helårsstudenter per lärare		11,8	12,9	10,5	10,3	18,4	18,6	25,3	16,3	17,1	10,0
	4. Akademiska lärarkvalifikationer	Riksnittet	55	115	111	118	65	58	64	58	67	122
Attraktiv forskning för företag	Andel disputerade lärare (%)		55	63	61	65	36	32	35	32	37	67
	5. Andel extern finansiering	Riksnittet	52,7	98	85	131	125	92	45	103	106	95
	Andel extern finansiering (%)		52,7	51,6	44,9	69,2	65,7	48,3	23,8	54,2	56,1	49,9
Effektivitet i forskarutbildning	Varav medel från Vetenskapsrådet (%)		17,0	18,3	20,5	15,3	4,3	11,7	18,0	2,0	-0,5	23,5
	6. Examinationsgrad	Riksnittet	0,22	95	82	146	19	-	-	-	-	123
	Antal aktiva forskarstuderande (ht)		17 251	1 174	1 867	993	96	-	-	-	-	1 829
Forskningsproduktivitet	Antal examina (lic + dokt)		3 725	240	330	313	4	-	-	-	-	485
	7. Publicerade artiklar relaterat till forskningsintäkter	Riksnittet	0,86	102	81	82	55	70	79	125	71	109
	Forskningsintäkter, mkr		25 015	1 259	2 512	1 404	148	69	22	60	60	2 889
Internationellt utbyte	Antal publicerade artiklar		21 620	1 115	1 769	997	70	42	15	65	37	2 715
	Inresande		14 604	1 005	830	606	764	133	19	203	76	1 299
	Utresande		6 755	506	511	297	435	68	22	112	19	744
	Summa		21 359	1 511	1 341	903	1 199	201	41	315	95	2 043
	Antal helårsstudenter i grundläggande utb		278 245	16 872	24 089	8 385	7 021	5 497	2 131	3 907	4 082	19 916
	Utresande, andel av antal helårsstudenter		100	124	87	146	255	51	43	118	19	154
OVIKTAT VÄRDE PER LÄROSÄTE:	8. In- och utresande, andel av antal helårsstudenter	Riksnittet	100	117	73	140	222	48	25	105	30	134
	Antal inkluderade parametrar		102	92	117	96	80	54	101	77	111	8
			8	8	8	8	7	7	7	7	7	8

Effektivitet i grundut- bildning	Examinationsgrad	Rikssnittet	0,21	98	74	115	85	238	72	51	95	91
	Antal helårsstudenter i grundläggande utb											
	Antal examina i grundläggande utb											
	Antal poäng efter tre år											
	Genomsnittspoäng efter tre år											
Student- attraktivitet	1. Sammanvägt värde för effektivitet											
	2. Trend, ökning av förstahandssökande sista 2 åren											
	Antal förstahandssökande ht 2007 genom VHS											
	Antal förstahandssökande ht 2006 genom VHS											
Pedagogiska resurser	3. Lärarresurser											
Lärar- kvalifikationer	Rikssnittet											
	Antal helårsstudenter per lärare											
	4. Akademiska lärarkvalifikationer											
	Andel disputerade lärare (%)											
Attraktiv forskning för företag	5. Andel extern finansiering											
	Andel extern finansiering (%)											
	Varav medel från Vetenskapsrådet (%)											
Effektivitet i forskar- utbildning	6. Examinationsgrad											
	Antal aktiva forskarstuderande (ht)											
	Antal examina (lic + dokt)											
Forsknings- produktivitet	7. Publicerade artiklar relaterat till forskningsintäkter											
	Rikssnittet											
	Forskningsintäkter, mkr											
	Antal publicerade artiklar											
Internationellt utbyte	Inresande											
	Utresande											
	Summa											
	Antal helårsstudenter i grundläggande utb											
	Utresande, andel av antal helårsstudenter											
8. In- och utresande, andel av antal helårsstudenter												
Rikssnittet												
OVIKTAT VÄRDE PER LÄROSÄTE:												
Antal inkluderade parametrar												

	Benchmark	Riket	HDa	UmU	MiU	LTU	HIG
Effektivitet i grundutbildning	Examinationsgrad	0,21	89	121	111	112	83
	Antal helårsstudenter i grundläggande utb	278 245	5 385	15 560	6 907	6 604	5 806
	Antal examina i grundläggande utb	57 981	1 001	3 927	1 591	1 545	1 004
	Antal poäng efter tre år		84	107	84	86	90
	Genomsnittspoäng efter tre år	70	59	75	59	60	63
Studentattraktivitet	1. Sammanvägt värde för effektivitet		87	114	97	99	86
	2. Trend, ökning av förstahandssökande sista 2 åren	1,07	94	99	85	97	92
	Antal förstahandssökande ht 2007 genom VHS	116 233	1 529	6 224	2 236	2 954	2 434
Pedagogiska resurser	Antal förstahandssökande ht 2006 genom VHS	108 946	1 524	5 869	2 474	2 853	2 486
	3. Lärarresurser	11,8	72	113	72	104	74
Lärarkvalifikationer	Antal helårsstudenter per lärare	11,8	16,4	10,4	16,5	11,4	16,0
	4. Akademiska lärarkvalifikationer	55	67	104	75	87	71
Attraktiv forskning för företag	Andel disputerade lärare (%)	55	37	57	41	48	39
	5. Andel extern finansiering	52,7	84	81	67	111	58
Effektivitet i forskarutbildning	Andel extern finansiering (%)	52,7	44,2	42,5	35,3	58,3	30,6
	Varav medel från Vetenskapsrådet (%)	17,0	1,6	18,3	2,1	3,6	3,8
Forskningsproduktivitet	6. Examinationsgrad	0,22	-	80	84	147	-
	Antal aktiva forskarstuderande (ht)	17 251	-	1 091	132	470	-
	Antal examina (lic + dokt)	3 725	-	189	24	149	-
Internationellt utbyte	7. Publicerade artiklar relaterat till forskningsintäkter	0,86	62	84	60	53	61
	Forskningsintäkter, mkr	25 015	73	1 626	264	628	99
	Antal publicerade artiklar	21 620	39	1 180	137	285	52
8. In- och utresande, andel av antal helårsstudenter	Inresande	14 604	505	678	197	329	163
	Utresande	6 755	35	269	144	101	31
	Summa	21 359	540	947	341	430	194
	Antal helårsstudenter i grundläggande utb	278 245	5 385	15 560	6 907	6 604	5 806
	Utresande, andel av antal helårsstudenter	100	27	71	86	63	22
OVIKTAT VÄRDE PER LÄROSÄTE:		100	131	79	64	85	44
Antal inkluderade parametrar		85	94	75	98	69	7

Bilaga 3 Känslighetsanalys

Modellen är uppbyggd av åtta parametrar, som alla tar utgångspunkt i riktvärdet 100, som avser rikssnittet. Eftersom alla parametrar viktas lika får man följande effekter på det sammanlagda värdet av en förändring i en enskild parameter, se tabell 5.

Tabell 5. Hur påverkar en förändring i en indikator totalvärdet för högskolan?

Förändring i enskild parameter	Förändring av sammanvägt indexvärde
-100	-12,5
-50	-6,3
-20	-2,5
-10	-1,3
-5	-0,6
5	+0,6
10	+1,3
20	+2,5
50	+6,3
100	+12,5

Det finns också en annan metodaspekt av intresse för indikatorn studentattraktivitet. Här mäts förändringen från ett år till ett annat. Antag att en högskola år 1 har 10 000 studenter och år 2 har ökat till 11 000 studenter. För riket som helhet antas motsvarande siffra till 100 000 respektive 105 000 studenter. Man kan då räkna på två sätt för att få fram indexvärdet för högskolan.

Alternativ 1:

$$\frac{(\text{Antalet studenter i högskolan år 2} / \text{Antalet studenter i högskolan år 1})}{(\text{Antalet studenter i riket år 2} / \text{Antalet studenter i riket år 1})} \times 100 =$$

$$= (11\,000 / 10\,000) / (105\,000 / 100\,000) \times 100 = 110\% / 105\% \times 100 = 105$$

Metoden ger alltså högskolan indexvärde 105.

Alternativ 2:

$$(\text{Ökningen av antalet studenter i högskolan i \%} / \text{Ökningen av antalet studenter i riket i \%}) \times 100 =$$

$$[(11\,000 - 10\,000) / 10\,000] / [(105\,000 - 100\,000) / 100\,000] \times 100 = 10\% / 5\% \times 100 = 200$$

Alternativ 2 ger alltså högskolan indexvärde 200.

Vi har valt att arbeta med alternativ 1. Fördelarna är dels att resultaten blir mer hanterliga (annars skulle ett lärosäte kunna få ett indexvärde på flera hundra för studentattraktiviteten, vilket skulle kunna ge orimliga variationer i totalvärdet), dels att inga indexvärden blir negativa, även om t ex antalet förstahandssökande skulle minska på en högskola.

Sydsvenska Industri- och Handelskammarens rapportserie

Rapporterna finns att hämta i PDF-format på www.handelskammaren.com under Press/Publikationer – Att ladda ned. De kan också beställas på tel 040-690 24 00.

Nr 1 2008	Vem bestämmer över skolan? En studie om roller, ansvar och makt
Nr 2 2008	Näringslivets Öresundsindex 2008
Nr 3 2008	Regionförstoring för tillväxt och jobb
Nr 4 2008	Omvärldsanalys 2008
Nr 1 2007	Historien om Lisa
Nr 2 2007	Näringslivets Öresundsfakta 2007
Nr 3 2007	Den nya regionalekonomiska teorin och K-samhällets framväxt
Nr 4 2007	Kronoberg – världen tur och retur
Nr 5 2007	Högskolerankingen 2007
Nr 6 2007	Företag som heter Öresund
Nr 1 2006	Plats för produktion
Nr 2 2006	Emmaboda flygplats – realism eller luftslott? En översiktlig studie
Nr 3 2006	Effektiva svenska regioner
Nr 4 2006	Att vilja men hindras – invånarnas inställning till Öresundsregionen
Nr 5 2006	European Spallation Source (ESS) – En möjlighet för Sverige!
Nr 6 2006	Den svenska skolan enligt internationella studier
Nr 1 2005	Företagens förtroende för politiken kring E22
Nr 2 2005	Diversity Management – Affärsnytta med mångfald
Nr 3 2005	Prisvärt konkurrensmedel eller byråkratiskt pappersarbete? Företagens erfarenheter av miljöledningssystem och miljöcertifiering
Nr 4 2005	Folkets röst om E22. Allmänhetens svar på frågor om E22 i Skåne, Blekinge och Kalmar län
Nr 5 2005	Låg, lägre, lägst – om nivån på väginvesteringar i Sverige och Sydsverige sedan 1990
Nr 6 2005	Börsbolag i Sydsverige 1985–2005
Nr 1 2004	Här har du ditt Sydsverige – så utvecklas södra Sverige
Nr 2 2004	Vad innebär EU:s utvidgning för Sydsvenska företag?
Nr 3 2004	Börsbolag i Sydsverige 1985–2003
Nr 4 2004	Nyföretagandet i Sydsverige – trender 1998–2002
Nr 5 2004	Kvinnor i karriären
Nr 6 2004	Kvinnors företagande och entreprenörskap

Högskolerankingen 2008

Kvaliteten i den högre utbildningen och forskningen är direkt avgörande för företagets konkurrenskraft. Det är bakgrunden till Sydsvenska Industri- och Handelskammarens engagemang i utbildningsfrågor. Företagen måste kunna rekrytera kvalificerad och välutbildad arbetskraft och ta del av den forskning som bedrivs. Med dessa behov som utgångspunkt har Handelskammaren tagit fram en modell för att mäta hur de svenska lärosätena presterar. En modell utgör aldrig en absolut sanning utan rankingens främsta funktion är att ligga till grund för en diskussion kring kvaliteten vid högskolor och universitet samt förutsättningarna för den högre utbildningen och forskningen.

Sydsvenska Industri- och Handelskammaren företräder som enda regionala näringslivsorganisation företagen i södra Sverige. Uppgiften är att göra Sydsverige till en bättre plats för företagen. Detta sker genom långsiktigt arbete för bättre affärsklimat samt genom affärsstöd och nätverksbyggande för fler och bättre affärer.

Handelskammaren är en medlemsorganisation som är öppen för alla företag med verksamhet i Sydsverige. Det är medlemsföretagen som är Handelskammarens uppdragsgivare och som sätter agendan för verksamheten. De många medlemsföretagen, små som stora och från alla branscher, sysselsätter fler än 150.000 medarbetare i regionen. Detta gör Sydsvenska Industri- och Handelskammaren till landets största Handelskammare och en stark röst för södra Sverige.

Handelskammarens avdelning Information och Analys arbetar med frågor som rör Sydsveriges affärsklimat och långsiktiga utveckling. En del av det material som produceras på avdelningen publiceras i Handelskammarens rapportserie. Syftet är att göra analyser och fakta tillgängliga för en bredare publik.

Fler rapporter finns på www.handelskammaren.com under Press/Publikationer – Att ladda ned.

Sydsvenska Industri- och
Handelskammaren

	MALMÖ	HALMSTAD	HELSINGBORG	KALMAR	KARLSKRONA	KRISTIANSTAD	VÄXJÖ
	Skeppsbron 2	Trade Center	Kullagatan 8	Gröndalsv. 19b	Ö Vittusgatan 36	Tyggårdsg. 1	Videum Science Park
Tel	040-690 24 00	035-15 90 30	042-37 07 60	0480-44 41 60	0455-820 05	044-10 39 20	0470-79 48 80